

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| marec 2018

| št. 70

| 5280 izvodov

| brezplačno

OBČINA ILIRSKA BISTRICA JE
PREJELA CEPIČ STARE TRTE

FESTIVAL VIN

VELIKONOČNE ŠEGE IN NAVADE TER
RAZSTAVA VELIKONOČNIH IZDELKOV
ODPRLI SEZONO NA GRADU PREM

Pred vami je marčevska številka *Bistriških odmevov*, ki vam bo postregla s številnimi zanimivimi vsebinami.

V tokratni izdaji pišemo o veliki časti, ki je doletela Občino Ilirska Bistrica. *Grad Prem* je prejemnik letošnjega cepiča *najstarejše trte na svetu*, ki bo krasila grajsko poslopje in učinkovito pripomogla k umeščanju naše občine med perspektivne turistične destinacije.

V Domu na Vidmu se je odvil že drugi *Festival vin*, ki je v naše kraje privabil številne vinarje. Ti so s ponosom predstavili svoja vina. Letošnje dogajanje sta popestrili dve delavnici, ki sta se posvetili degustaciji »kapljice rujnega« in odgovornemu uživanju alkoholnih pijač.

Ob dnevu žena je Občina Ilirska Bistrica tudi letos svojim občankam in občanom podarila brezplačen ogled predstave. Do zadnjega kotička polna dvorana Doma na Vidmu je dokaz, da je bila komedija *Buh pomagej* zadetek v polno! Poročamo tudi o praznovanju 8. marca med starostniki na Medenovem hribu.

Bili smo na otvoritvi italijanske diskontne trgovine *Eurospin* in nove trgovine *Vrtnarstva Primož* na Žabovci. O njuni pestri ponudbi podrobneje pišemo v dveh prispevkih.

Velika noč je največji krščanski praznik in ob tej priložnosti so v TIC-u Ilirska Bistrica pripravili razstavo na temo šeg in navad v tem obdobju. Članice *Društva podeželskih žena* Ilirska Bistrica pa so na kulinarični delavnici pripravile okusne velikonočne jedi.

Drage občanke in dragi občani!

Dovolite mi, da vam v imenu uredništva Bistriških odmevov voščim vesele velikonočne praznike. Naj velikonočna luč prinese veselje, upanje in mir v vašo srca!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za marčevsko številko pričakujemo najpozneje do 15. APRILA 2018 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO

Bistričanke so si ob dnevu žena ogledale predstavo »Buh pomagej«	3
Občina Ilirska Bistrica prejela cepič Stare trte	4
Festival vin na Bistriškem izpeljan z odliko	6
Velikonočne šege in navade ter razstava velikonočnih izdelkov odprli sezono na gradu Prem	8

OBČINSKI ODMEVI

Kontaktni podatki organov in javnih zavodov v občini Ilirska Bistrica	11
---	----

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Pravilna vgradnja oken	12
------------------------	----

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Vrtnarstvo Primož odslej na Žabovci	16
Otvoritev nove trgovine v Trnovem	17
Ljudsko vremenoslovje v naših krajih	20
»Žvonov glas« zatresel tla v središču Trsta	22

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

»Patronat INCA« odslej tudi v Ilirski Bistrica	31
Obisk predstavnikov »Društva Sožitje Ilirska Bistrica« pri predsedniku države	32
Večgeneracijski center – možnost in priložnost za vse	34
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	38

KULTURA

Poklon Snežniškim lepotam	43
Velikonočne dobrote na praznični mizi	44
Kulinarično doživetje z vrhunskimi vini	45

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Zdrav zajtrk na Gimnaziji Ilirska Bistrica	46
Koliko napora je potrebnega za zdravje?	48

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	51
--	----

RAZVEDRILLO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	52
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Matjaž Vrh, Helena Kalčič, Alenka Dolgan, Teja Logar, Jože Valenčič, Patricija Dodič, Stojan Spetič, Rajko Kranjec, Vili Gombač, Petar Nikolić, Olga Knez, Vanja Debevec, Tonjo Janežič, Mateja Kakež, Tjaša Kaluža, Tekaslo društvo Bistrica, KK Plama pur, Gimnazija Ilirska Bistrica, DSO Ilirska Bistrica, DC Sonček, Sožitje, RK Ilirska Bistrica, KŠIB Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica, OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

BISTRIČANKE SO SI OB DNEVU ŽENA OGLEDALE PREDSTAVO »BUH POMAGEJ«

Župan Občine Ilirska Bistrica je letos ob dnevu žena občanke in občane obdaroval z brezplačnim ogledom aktualne komedije *Buh pomagej*. Vrhunska igralska zasedba je poskrbela za salve smeha in bučen aplavz ob koncu predstave.

»V imenu Občine Ilirska Bistrica vas prav lepo pozdravljam! Vsem dekletom in ženam iskreno čestitam ob vašem prazniku – dnevu žena. Glede na udeležbo sem prepričan, da bomo uživali v nocojšnji predstavi,« je pred začetkom gledališke igre vsem pripadnicam nežnejšega spola voščil bistriški župan Emil Rojc in hudomušno dodal: »Vam moškim, ki ste danes tukaj v manjšem številu, pa polagam na srce, da ob tem prazniku poskrbite za svoje dame in jih peljite na dobro večerjo.«

Vsako leto Občina Ilirska Bistrica svojim občankam in občanom podari brezplačen ogled predstave ob prazniku, ki slavi enakopravnost in dosežke pripadnic nežnejšega spola. Posebej za to priložnost je bila v letošnjem letu izbrana odlična komedija o dvojici, ki na prav poseben način komunicira z Bogom. Trije simpatični Kraševci so običajne vsakodnevne debate iz vaškega bifeja prenesli na odrske deske in nastalo je gledališko delo, v katerem se v nekem trenutku zagotovo prepozna vsak v občinstvu.

Izkušenega gostinca Marka in njegovo redno stranko Tulja, lastnika lokalnega pogrebne podjetja, nekega nedeljskega jutra ob premlevanju aktualnih dogodkov vaškega življenja preseneti obisk Boga Stvarnika. Vsemogočni je izredno razočaran nad človeštvom, zato jima slovesno naznani, da pripravlja nov vesoljni potop. Tuljo in Marko nad novico nista navdušena, a

ko jima Vsemogočni pove, da sta med vsemi Zemljani edina, ki bosta preživela vesoljni potop, se med njimi tremi stkejo prijateljske vezi. Prijateljski odnos opogumi Tulja in Marka, da Bogu postrežeta z zanimivimi predlogi za novo in pravičnejšo ure-ditev sveta. Tekom dogajanja

doživita svoj notranji razvoj in se iz egocentričnih in koristoljubnih Slovencev počasi pričneta spreminjati v bojevnika za dobrobit vsega človeštva.

V predstavi sta združila moči prekaljena televizijska mačka, ki sta sodelovala pri nastajanju kultne oddaje *TV Poper*, Boris Devetak kot vsemogočni Bog in Franko Korošec v vlogi gostilničarja Marka. Svež veter pa je v tej komediji zavel z odlično interpretacijo stand-up komika Žana Papiča v vlogi Tulja. Režiser Danijel Malalan je z omenjeno igralsko zasedbo zadel v polno, saj je bil odziv na predstavo izvrsten tako kot drugod po Sloveniji. ●

OBČINA ILIRSKA BISTRICA PREJELA CEPIČ STARE TRTE

Potomka žametne črnine – najstarejše vinske trte na svetu, ki domuje na mariborskem Lentu, bo krasila dvorišče premskega gradu. Guinnessova rekorderka bo oplemenitila turistično ponudbo Občine Ilirska Bistrica.

»Zelo me je razveselila novica, da je naša občina, Občina Ilirska Bistrica, med izbranimi dobitnicami cepiča vaše okoli 450 let stare trte, vpisane v Guinnessovo knjigo rekordov kot najstarejše trte sveta, ki še vedno rodi žlahtne sadove,« je v srcu štajerske prestolnice uvodoma povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

»Z umestitvijo dragocene potomke najstarejše trte na svetu želimo na gradu Prem – protokolarnemu objektu Občine Ilirska Bistrica, promovirati slovensko vinogradniško tradicijo in oplemenititi nadaljnji razvoj Ilirske Bistrice kot turistične destinacije,« je načrte glede izbrane lokacije razkril župan Emil Rojc in poudaril, da se v domači občini vse bolj prebujata zavest o odgovornem uživanju alkoholnih pijač: »V Ilirski Bistrici želimo znova obuditi zanimanje za vinsko kulturo, zato smo bili že drugo leto zapored pokrovitelj Festivala vin, ki je v našem mestu gostil uveljavljene slovenske vinarje. Z degustacijami različnih sort vina in

delavnicami o odgovornem uživanju kapljice rujnega se počasi a vztrajno spreminja pogled na uživanje vina in na kulturo pitja nasploh.«

Župan Rojc je Mariborčanom in vsem zbranim pojasnil, da domačo brkinsko pokrajino zaznamuje sobivanje mediteranskega in celinskega podnebja, ki predstavlja idealen predpogoj za gojenje kakovostnih sort sadnega drevja. V preteklosti je bilo ob hišah veliko latnikov trte, nižje ležeče predele pa so krasili številni vinogradi. Žal so trte sčasoma podlegle boleznim in vinogradi so se postopoma spremenili v sadovnjake. Da pa ima vinska trta na Bistriškem že dolgo in dokazljivo tradicijo, potrjuje tudi *Gozdarski inštitut Slovenije*, ki je vinski trti iz Podtabora pri Šembijah izdal *Dokazilo o starosti 210 let*, medtem ko domačini ocenjujejo, da njena starost presega častitljivih 350 let. Občini Ilirska Bistrica je letos pripadla izjemna čast, da postane ena izmed iz-

branih dobitnic potomke Stare trte z Lenta.

Na županstvo Mestne občine Maribor so prejeli številne prošnje, a je bilo na koncu odločeno, da v ožji izbor letošnjih srečnih prejemnikov cepiča žlahtne trte pride le deset izbrancev. Prvi cepič je našel svoj dom na domačiji Ignacija Borštnika v Cerkljah na Gorenjskem. Ignacij Borštnik ima za mesto ob Dravi poseben pomen, saj tu

domuje največji festival dramske umetnosti pri nas Borštnikovo srečanje.

Drugi cepič *Stare trte* bo ponos protokolarnega gradu Prem v Občini Ilirska Bistrica, žametna črnina pa bo krasila tudi Izobraževalni center Piramida iz Maribora. Trta z Lenta se bo lahko vila tudi po največjem klopotcu na svetu v Hermancih pri Ormožu, potomko najstarejše trte na svetu pa bodo občudovali tudi ob objektu verskega Zavoda Marianum iz Veržeja. Štajerska modra kavčina pa se seli tudi v Občino Vodice. Najstarejša trta na svetu krasi marsikatero mesto v Evropi in na ostalih kontinentih, letos pa bo svoje mesto pod soncem našla v Občini Bar v Črni Gori, v mestu Szentjobb pri madžarski manjšini v Romuniji, v mestu Novi Vinodolski na Hrvaškem in v Občini Leutschach v sosednji Avstriji.

Zaradi neugodnih vremenskih razmer so bili organizatorji te tradicionalne prireditve primorani predstaviti 39. rez na Lentu za štirinajst dni. Kot je pojasnil mestni viničar Stanislav Kocutar pa slabo vreme ni imelo posebnega vpliva na Guinnessovo rekorderko. »Mraz, ki smo ga bili deležni, ni imel nikakršnega vpliva na Staro trto, ampak bolj na mlade vinograde, ki so bili že obrezani in je

tako že možno videti izpad, ki ga bodo imeli trsi v tem letu,« je povedal Kocutar ter pojasnil, da je po stari slovenski modrosti trto potrebno obrezati do 19. marca. »Danes smo se tukaj zbrali ravno na 16. marec, kar pomeni, da smo še vedno v okvirjih, ki jih velewa tradicija.«

Pred *Hišo Stare trte* je mariborski župan in gospodar *Stare trte* dr. Andrej Fištravec pozdravil vse prisotne, ki so se udeležili 39. reza *Stare trte*, in v družbi aktualne mariborske vinske kraljice Kaje Šerbinek ter 22. vinske kraljice Slovenije Katarine Pungraič izročil cepiče in listine letošnjim prejemnikom.

Kot se za prireditve, ki časti dobro vinsko kapljico, spodobi, je program potekal pod budnim očesom *Slovenskega reda vitezov vina*, *Evropskega reda vitezov*

vina in častivrednega *Vinskega konventa sv. Urbana*. Rez trte na Lentu pa so spremljale tudi Monika Majer – cerkvenjaška vinska kraljica, Andreja Dreisiebner – svečinjska vinska kraljica, Katja Kolarič – vinska kraljica Jeruzalemsko-ormoških gor in Tjaša Kovačič – ljutomerska vinska kraljica.

Pester program sta obogatili *Mala pihalna godba Neuvirtovi Štajerci* in *Akademsko folklorna skupina Študent*.

»Želim si, da bi vsakdo od nas imel del te vitalnosti, ki jo naša najstarejša trta nosi s seboj,« je vsem zbranim zaželel mariborski župan dr. Andrej Fištravec, ki je bistriški delegaciji obljubil, da se bo osebno udeležil slovesnosti ob zasaditvi žametovke na gradu Prem, ki bo v začetku junija. ●

FESTIVAL VIN NA BISTRIŠKEM IZPELJAN Z ODLIKO

Že drugi Festival vin v Domu na Vidmu je uspešno promoviral slovenske vinske kleti in močno utrdil zavest o dvigu kulture pitja vina.

tu, ki kraljuje na mariborskem Lentu. Potomko 450 let stare trte bomo posadili na gradu Prem in v ta namen izbrali tudi skrbnika trte, ki bo skrbel, da bo dobro uspevala in še boljše obrodila« je poudaril župan Rojc.

»Ker vem, da tudi tukaj ljudje znajo ceniti dobro vino, smo pripravili že drugi festival, ki je posvečen vinski kapljici, saj je zelo pomembno, da dvignemo kvaliteto pitja vina – da se pije manj, a bolj kvalitetna vina,« je idejo o organizaciji edinstvenega dogodka na Bistriškem pojasnil Jernej Derenčin.

»Povabili smo vse štiri velike primorske kleti in 16 privatnih kletarjev, ki se zelo trudijo s kvaliteto svoje žlahtne kapljice,« je o izbiri razstavljavcev povedal organizator Derenčin. Številni obiskovalci so tako lahko pokušali vina kleti Goriška brda, Vinakoper, Vinakras, Zadružne vinske kleti Vipava in zasebnih ponudnikov.

»Veseli me, da je Festival vin na dobri poti, da postane ena od tradicionalnih prireditev na Bistriškem. Ta dogodek je vsekakor nekaj posebnega za našo občino in zagotovo velja za pridobitev, ki dodatno bogati naš letni program prireditev in pomembno pripomore k dvigu kulture pitja v naši občini,« je v uvodnem nagovoru povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki ga zelo veseli, da se v naših krajih znova prebujata zavest o pridelavi vina. »Občina Ilirska Bistrica je letos med izbranimi dobitnicami cepiča najstarejše trte na sve-

O pomenu vina je na delavnici o osnovah degustiranja spregovorila Mirjana Cupin iz vinske kleti Vinakoper: »Luksuz je, če se lahko usedeš za mizo z ljudmi, ki ti nekaj pomenijo. Ob dobri hrani imaš priložnost, da to jed nadgradiš s kapljico dobrega vina. Vino dejansko potrebuje družbo in to da si družbo lahko privoščimo, je že nekakšna dodana vrednost ter tista peta zvezdica. Če želimo, da nam vino čim več da, ga moramo znati ceniti in vedeti, na kakšen način se ga lotiti.« Za uživanje vina si moramo

vzeti čas, saj lahko le na takšen način uživamo v polnosti njegovega okusa. »Vino ocenjujemo z vsemi čutili – od ušes, ko ga poslušamo, kako teče v kozarec, do oči in nosu, ki oceni, kaj bomo zaužili. Na koncu pridejo na vrsto usta, ki nam dajo celoten zaključek. Ko skombiniramo, kar smo slišali, kar smo videli, kar smo povohali in kar smo okusili, šele potem dobimo tisti končni občutek. Naša čutila obremenjujemo postopno in začnemo z vini, ki so manj intenzivna, potem pa stopnjujemo, ko nadgrajujemo z barvo, starostjo, vsebnostjo alkohola in nazadnje tudi s količino sladkorja,« je skrivnosti okušanja dobre kapljice rujnega izdala Cupinova.

V vinu pa moramo uživati zmerno in po pameti. »Zmerno pitje vina ne škoduje zdravju. Bistvo je v tem, da moramo uživanje vina razdeliti na vsak dan v manjših količinah. Vsekakor pa je narobe, če se tedenska količina alkohola v nas izlije v enem samem dnevu. Odgovorno uživanje alkohola pomeni, da poleg vina uživamo hrano in pijemo vodo, ker se tako rehidriramo in s tem preprečimo pojav »mačka« naslednji dan. Pozivam vas, da na kulturnen način uživamo to dobroto, ki nam jo je dala narava, in skupaj pijemo odgovorno,« je na delavnici o odgovornem pitju vina povedal priznani vinar Miha Istenič iz Hiše penin Istenič. ●

ODGOVORNO UŽIVANJE VINA S Poudarkom NA MLADIH

Manj tvegano pitje oz. uživanje alkohola pomeni pitje alkohola z užitkom, v družbi in razumno. Odraslim osebam se priporoča »varno« uživanje oziroma uživanje alkohola z »nizkim tveganjem«, smernice za to pa so opisane v nadaljevanju.

Ob takem načinu pitja alkohola pri večini oseb obstaja nizko tveganje za zdravje, vendar pa je ob tem nujno poudariti, da se posamezniki med seboj razlikujejo glede na stopnjo

alkohola, ki jim lahko škoduje. Zato je kljub smernicam najpomembnejše to, da sami poznate svoje telo in svoje meje.

Splošne smernice:

- ženska naj dnevno ne zaužije več kot dve enoti;
- moški naj dnevno ne zaužije več kot tri enote;
- potrudite se, da ne glede na priložnost ne popijete več kot štiri enote naenkrat;
- priporočljivo je abstinerati vsaj enkrat tedensko;
- nikoli ne uživajte alkohola ko vozite; če ste noseči; če jemljete zdravila ali če ste v tveganem položaju.

VELIKONOČNE ŠEGE IN NAVADE TER RAZSTAVA VELIKONOČNIH IZDELKOV ODPRLI SEZONO NA GRADU PREM

V soboto, 24. marca, smo prihod pomladi na gradu Prem pričarali z odprtjem razstave o velikonočnih šegah in navadah ter razstave velikonočnih izdelkov. Odprtje razstav sta nam popestrili *Otroška folklorna skupina OŠ Podgora Kuteževu* in *Ženska pevska skupina Tuščak z Bača*.

Velika noč je tesno povezana s praznovanjem in prihodom pomladi. S tem priljubljenim letnim časom se prične novo obdobje – obdobje novega leta, potem ko odmre staro. Najstarejše slovensko ime za pomlad je »vigred«, ki je v slovenskih pokrajinah dobilo številne različice. Damjan J. Ovsec je zapisal, da so naši predniki za prvega pomladnega svetnika imeli sv. Valentina (14. februar) – tistega, ki »odpre ključ od korenin« in je prvi »spomladin«. Za prvi pomladni dan pa so imeli gregorjevo (12. marca), »ko se ptički ženijo«, hkrati pa so menili, da se prava pomlad začne šele na jurjevo (24. aprila, zdaj 23. aprila). Takrat je narava že močno ozelela, živina pa je morala zopet na pašo.

Velika noč se praznuje na nedeljo po prvi polni spomladanski luni. S praznovanjem tega največjega praznika so povezane številne šege in navade, ki so se obdržale skozi čas. Velikonočni krog sega od pepelnice srede do velike noči. Uvod v teden pred veliko nočjo je veliki teden in v njem cvetna nedelja, ko v cerkvi blagoslovljajo oljčne vejice ali v šope povezano pomladansko zelenje, kar je razširjeno tako pri nas kot tudi drugod po Evropi. Z oljčnimi vejicami so povezane številne šege. Ponekod poznajo tudi običaj, po katerem naj bi vsak listek oljčne vejice dali posebej na žerjavico. Vsak družinski član je imel en listek. Če je listek na žerjavici skakal, naj bi oseba živela še dolgo; če pa je listek obležal v

ognju, naj bi oseba kmalu umrla. Po cvetni nedelji pride *veliki teden*, v katerem imajo vsi družinski člani običajno veliko dela. Od nekdaj je veljalo, da se mora pred praznikom vse očediti, saj je potem nastopilo dolgotrajno poljsko delo.

Skozi veliki teden nas vodijo številni običaji – nekateri že pozabljeni – spet drugi še zelo živi. Na primer v trenutkih, ko v četrtek »zavežejo zvonove« in jih na veliko soboto spet »odvežejo«, naj bi imela po ljudskem verovanju voda posebno moč. Če se takrat umiješ, boš lep v obraz.

V soboto popoldan je na vrsti blagoslov jedi. Za žegen na splošno velja, da ga

morajo sestavljati tradicionalna veliko-nočna jedila, zato je po slovenskih pokrajinah precej podoben, čeprav pri tem najdemo tudi zanimive razlike in posebnosti. Povsod žegen sestavljajo: pecivo (kolač, potica, bel kruh), meso (navadno svinjina), jajca in hren.

S tem se šege in navade okrog velike noči ne končajo. Veliko več si lahko preberete na razstavi *Velikonočne šege in navade* na gradu Prem.

Poleg omenjene razstave, pa so za pestrost dogodka poskrbeli vrtci, osnovne šole, društva, skupine in posamezniki iz Občine Ilirska Bistrica, ki so razstavo popestrili s svojimi nadvse zanimivimi izdelki. Tako lahko vidimo velikonočni pogrinjek in razglednice zbiratelja Tea Brožiča in gobeline s pomladno tematiko Eda Vičiča.

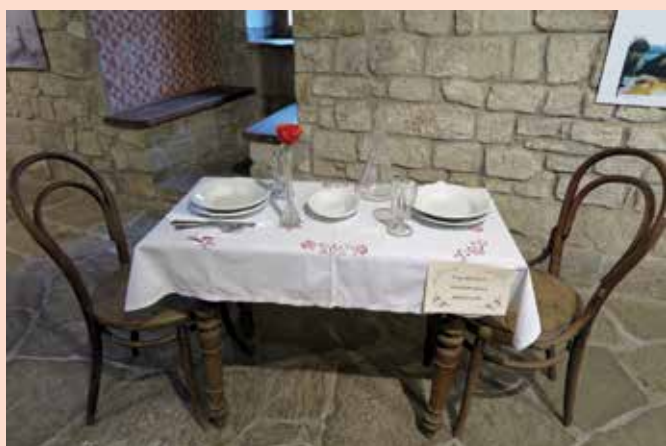

S čudovitimi izdelki na temo velike noči so sodelovali tudi: *Atelje Brigita, Cvetličarna Kirn, Društvo kmečkih žena, Vrtec Jožefe Maslo, Vrtec Antonina, Osnovna šola Antona Žnideršiča, Osnovna šola Rudolfa Ukoviča, Vrtec pri OŠ Rudolfa Ukoviča, Osnovna šola Rudija Mahničar-Brkinca, Vrtec pri OŠ Rudija Mahničar-Brkinca, Osnovna šola Jelšane, Vrtec pri OŠ Jelšane, Dnevni center Sonček (CSD), Laična pomoč družini Kresnička (CSD), Bivalna enota Pod Drago (CSD), VGC Točka moči, Društvo Vezi, Varstveno delovni center, Društvo zdravljenih alkoholikov, Društvo diabetikov, Otroške delavnice Sovice, Osnovna šola Knežak, Društvo podeželskih žena in Osnovna šola Dragotina Ketteja.*

Iskrena hvala vsem sodelujočim! ●

Mateja Kakež,
Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica

V aprilu bo grad Prem odprt med vikendi in prazniki od 10. do 17. ure.

DAN KULTURNO-UMETNIŠKEGA IN ŠPORTNEGA DRUŠTVA JUG ILIRSKA BISTRICA

Že drugo leto zapored so člani Društva Jug organizirali celodnevno druženje, s katerim so povezali prebivalce različnih narodnosti s področja nekdanje skupne države Jugoslavije. Člani društva, ki so lani praznovali prvo obletnico delovanja, so se uspešno integrirali v slovensko družbo in prevzeli slovenski jezik ter kulturo za svojo.

»Veseli me, da se člani društva Jug, ki že več let živite v Ilirski Bistrici pri nas počutite kot doma. Želim si, da bi takšen odnos ohranili tudi v prihodnje, da bi se tako lepo razumeli še naprej in da bi Društvo Jug še naprej organiziralo takšne prireditve kot je današnja,« je na začetku prireditve zbranim zaželel župan Emil Rojc.

Kulturno-športni dan Društva Jug, ki so ga člani poimenovali *Od Vardarja pa do Triglava*, se je pričel z nogometnim turnirjem zimske lige, nadaljeval pa v veliki dvorani Doma na Vidmu, kjer je potekala osrednja kulturna prireditev, ki je temeljila na spoznavanju različnih kultur na območju bivše Jugoslavije. Kot prvi

so se na odru predstavili člani *Otroške folklorne skupine Tuščak Bač*, ki skozi ljudski ples, pesem in igro spoznavajo stare ljudske običaje. Članice literarne sekcije, ki jo vodi uveljavljeni pesnik Ismet Bekrić, so se občinstvu predstavile z recitacijami v slovenskem in bosanskem jeziku, nato pa je sledil nastop mladih karateistov, ki uspešno trenirajo pod vodstvom mojstra karateja 2. dan Emirja Muhića in njegovih dveh pomočnikov – mojstrov karateja Erne Muhić in Danijela Stanbula Brentina. Občinstvo je s svojo odlično interpretacijo bosanskega sevdaha navdušila Jasminka Ilić, v nadaljevanju programa pa so oder zavzeli plesalci makedonskega *Kulturno-umetniškega društva Ohridski biseri*, *Akadskega kulturno-umetniškega društva Koper* in *Folklorne skupine Ponos iz Združenja žensk Brekovic-Bihać*.

»Zadovoljen sem, da je danes vse potekalo po načrtu. Vesel sem, da smo v kulturnem programu uspeli predstaviti našo bogato kulturno dediščino, običaje in navade. Predstavili smo slovensko, bosansko, srbsko in makedonsko folkloro ter dosegli, da so se ljudje med seboj družili in spoznavali

različne kulture. Zahvaljujemo se županu Emilu Rojcu in Občini Ilirska Bistrica, saj brez njene podpore današnjega dogodka ne bi mogli izpeljati,« je povedal organizator dogodka in predsednik Društva Jug Emir Muhić.

Po pestrem dvournem kulturnem programu je v avli sledila degustacija izvirnih balkanskih jedi, ki so jih pripravile pridne članice Društva Jug. Obiskovalci so lahko poskusili okusen burek in različne pite, posladkali pa so se tudi z okusno baklavo in ostalimi specialitetami.

Uspešen dan v organizaciji Društva Jug se je zaključil s zabavo, za katero sta poskrbela Elvis in Saša. ●

PODATKI ORGANOV UE

KONTAKTNI PODATKI ORGANOV IN JAVNIH ZAVODOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 11. ure		od 8. ure do 11. ure in od 12. ure do 16.30		od 8. ure do 11. ure		
Upravna enota Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 14 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 7.30 do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Geodetska uprava RS Območna geodetska uprava Koper, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17.30		od 8. ure do 13. ure		
Finančna uprava RS, Finančni urad Postojna, Sektor za davke, Pisarna Ilirska Bistrica Gregorčičeva cesta 2 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 7. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure				
CSD Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 32 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure		od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica Bazoviška cesta 25 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		
Zavod za zdravstveno zavarovanje, Območna enota Koper, Izpostava Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 25 A 6250 Ilirska Bistrica	uradne ure					telefon	e-naslov
	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek		
	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 15. ure	od 8. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure		od 8. ure do 13. ure		

PRAVILNA VGRADNJA OKEN

Kvaliteta stavbnega pohištva se je zadnja leta občutno dvignila in tako imamo na tržišču resnično kvalitetna okna in vrata. Žal pa temu vedno ne sledi tudi vgradnja teh oken v stavbo, kar izniči prednosti kvalitetnega izdelka. Vgradnja mora biti v skladu z gradbeno fizikalnimi načeli v smislu dobre gradbene prakse, v pogovoru omenjena kot »vgradnja po RAL smernicah«.

Vgradnja stavbnega pohištva mora poleg pravilne konstrukcijsko mehanske pritrditve zagotavljati tudi kvalitetno tesnjenje med konstrukcijo (špaleta) in okvirjem okna.

Tukaj o pravilni izvedbi okenske odprtine, upoštevanju širine rege med okvirjem in špaleta, pravilni mehanski pritrditvi z vijaki in distančniki (po navodilih proizvajalca) ne bomo govorili. Tesnilne poliuretanske mase ne nadomeščajo obveznega sidranja stavbnega pohištva. To pooblaščen izvajalci obvladajo (vsaj morali bi). Tu odpove tudi načelo: »Naredi si sam!«, zato prepustimo to delo usposobljenim izvajalcem.

Omejili se bomo le na tesnjenje rege v treh ravninah. Nepravilna izvedba omogoča pojav toplotnih mostov, prehod toplote in vodne pare, vdor vode, pojav prepiha in prehod hrupa. Posledice teh nepravilnosti pa so: poslabšanje bivalnega okolja, poškodbe vgrajenih materialov (trohnenje lesenih oken, razpadanje gradbenih materialov) in nastanek plesni kot posledice prekomernega navlaževanja. Ta pojav pa nam mikroklimo v bivalnem okolju izjemno poslabša.

Tesnjenje v treh ravninah (kot mu strokovno rečemo) pa poleg vseh ostalih potrebnih korakov pravilne vgradnje opredeljujejo smernice RAL. To so nekakšna pravila, kako naj bo stavbno pohištvo v vseh vidikih pravilno vgrajeno.

Nepravilne izvedbe, po domače »šlampasta vgradnja«, predstavlja pri energetsko varčnih hišah tudi do 25 % izgube toplote na teh detajlih.

Tu govorimo o tronivojskem tesnjenju po pravilu: »Znotraj bolj tesno kot zunaj.« Na notranji strani mora biti paroneprepusten in zrakotesen sloj, ki preprečuje prehod vodne pare in zraka navzven. V sredini imamo toplotno in zvočnoizolacijski sloj. Na zunanji strani pa mora material omogočati prepustnost pare, vodotesnost in vetrno zaporo. Ko se odločamo, kakšen sistem tesnjenja bomo uporabili, ne smemo uporabiti komponent različnih proizvajalcev. Vedno vgrajujemo po navodilih proizvajalca.

Zelo pomembna lastnost je koeficient paroprepustnosti – vrednost Sd (to je difuzijska upornost, pomnožena z debelino posamezne komponente in izražena v metrih). Nižja kot je vrednost, bolj je material difuzijsko odprt – bolj paroprepusten.

Za tesnjenje zunaj in znotraj imamo na voljo:

- tesnilne mase – uporaba odvisna od oblike špaleta, velikosti okna in materiala okenskega okvirja (Sd 15 do 100 m);

- impregnirane predstisnjene trakove, ki opravljajo vse tri funkcije tesnjenja, namenski za zunaj ali znotraj (Sd 0,1 do 1 m);
- trakove različnih širin – lepimo jih na podlago (Sd 0,5 do 1500 m);
- folije za različne namene – lepimo jih na podlago (Sd 0,5 do 1500 m);
- tesnilne letve – največkrat gre za kombinacijo PVC letev s predstisnjenimi trakovi in/ali dodatne folije.

Za toplotno in zvočno izolacijo največkrat uporabljamo montažne pene (poliuretanske, mehkocelične ali elastične). Ključna lastnost je dober oprijem na podlago in sposobnost prenosa sil v regi. Poleg tega uporabljamo tudi izolacijski material mineralnega izvora in že omenjene predstisnjene trakove.

Seveda je načinov in sistemov ter uporabljenih materialov mnogo več. Predstavili smo le osnovne.

Poleg okna je pomembna tudi pravilna vgradnja omaric za senčila, kjer so enake zahteve kot pri oknih. Zelo je pomembna tudi vgradnja okenskih polic (zunaj in znotraj). Stik med okvirjem okna, špaleta in polico mora biti pravilno izveden. Predvsem je pomembna izvedba zunaj, da dosežemo vodotesen paroprepusten spoj.

Eko sklad za pridobitev ugodnih kreditov in nepovratnih sredstev poleg ostalega zahteva tudi pravilno vgradnjo stavbnega pohištva po RAL smernicah, ki jo moramo dokazovati tudi s slikovnim materialom.

Več informacij glede racionalne rabe in obnovljivih virov energije dobite:

- v vaši svetovalni pisarni (vsak petek, najava na 05 71 123 ali na 05 71 41 361) ali po mailu: spe.ilirskabistrica@gmail.com,
- na Eko skladu: ekosklad.si, eko-sklad@ekosklad.si, na 01 241 48 20 vsak ponedeljek, sredo in petek med 13.00 in 14.30 ali na brezplačnem telefonu **080 16 69**.

Svetovalna pisarna
ENSVET Ilirska Bistrica
 Lucjan Batista, energetski svetovalac
 v mreži ENSVET

O DELU KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE V LETU 2017 IN POUDARKI ZA LETO 2018

V PRIMEŽU NARAVNIH NESREČ IN POLITIČNEGA KUPČKANJA ZA OBDELOVALNO ZEMLJO

Lansko leto so zaznamovale številne naravne nesreče, ki so močno ogrozile kmetijstvo. Delo *Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS)* je bilo tako usmerjeno v tehnološko svetovanje in pripravo zakonskih podlag za sistemsko rešitev odprave posledic naravnih nesreč in v pripravo ustreznih interventnih zakonov.

KGZS je lani vložila veliko naporov v odpravo posledic naravnih nesreč. Kmetijski svetovalci so vseskozi na terenu ocenjevali škodo in svetovali kmetom, kako čim bolj olajšati oziroma zmanjšati škodo. Pripravili so nekaj predlogov tako za začasno kot za trajnejšo rešitev nastalih težav, vendar to ni bilo dovolj. Veliko več posluha za spremembe v našem okolju bo morala pokazati vlada in tudi druge strokovne službe, svoje pa bo morala primakniti tudi Evropa, saj naravne nesreče niso samo naša temveč splošna vseevropska težava.

VELIKE ŠKODE PO ZVEREH IN DIVJADI

Številne aktivnosti zbornice so bile povezane s škodo, ki jo povzročajo zveri in divjad. Še zlasti pereč je od lani problem z zvermi, ki povzročajo vedno večjo škodo na širšem Primorskem. Tako je bila tudi v začetku februarja v Vipavski dolini organizirana okrogla miza, ki je predstavila vse razsežnosti škode, ki nastaja zlasti v živinoreji. Tako kmetje kot lovci so si bili enotni, da je zadnji čas za ukrepanje, saj kmetje zaradi vse pogostejših napadov zveri izgubljajo voljo za živinorejo.

IZGUBLJAMO PREVEČ DOBRIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Zbornica je ena redkih nevladnih organizacij, ki opozarja na težave pri pozidavi kmetijskih zemljišč in je zato sodelovala pri aktivnostih, povezanih s kmetijsko

zemljiško politiko. V Sloveniji imamo na načelni ravni dobro rešeno varovanje kmetijskih zemljišč, v praksi pa ne deluje.

Na KGZS že vrsto let opozarjajo, da je treba spremeniti nacionalno zavest in ravnanje pri posegih v prostor, spoštovati že sprejete mehanizme, čim prej vzpostaviti trajno varovana zemljišča, sredstva od odškodnin za spremembo namembnosti zemljišč nameniti za izboljšavo in vzpostavitev novih zemljišč, predvsem pa pri sprejemanju prostorskih načrtov bolj upoštevati stroko in manj liberalno-kapitalistično logiko izkoriščanja vsega za dosego ciljev.

ZAKON O MNOŽIČNEM VREDNOTENJU NEPREMIČNIN

Zbornica je že v času sprejemanja *Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin* skušala opozoriti predlagatelja zakona, naj se kmetijska zemljišča ovrednotijo po dejanski rabi in ne po namenski. Zbornica je že takrat nasprotovala in še vedno nasprotuje modelu vrednotenja, ki nerealno ocenjuje vrednost kmetijskih in gozdnih zemljišč. Veliko zemljišč, ki so jih občinski prostorski načrti (včasih tudi mimo volje lastnikov) uvrstili med stavbna, se v resnici uporablja kot njiva ali pašnik – torej so v kmetijski rabi.

Ker je med njima velika razlika pri obdavčitvi, je bila želja predvsem lokalnih oblasti, da se vsa stavbna zemljišča, ne glede na dejansko rabo, višje obdavči, saj to pomeni dodaten prihodek v občinski

proračun. Kljub prizadevanju zbornice v parlamentu in tudi v državnem svetu za to ni bilo posluha, saj je bil pritisk lokalnih oblasti in gospodarstva premočan. Sedaj bo KGZS skušala doseči, da bi bili podzakonski akti vseeno bolj prijazni do kmetijske zemlje oziroma njenih lastnikov in bo v njih možnost izločitve kmetijskih zemljišč iz občinskih prostorskih načrtov po hitrem postopku.

KMETIJSKA POLITIKA PO LETU 2020

Skupna kmetijska politika (SKP) se spreminja. Najpomembnejša sprememba nove SKP je v tem, da bodo države veliko bolj samostojne pri izbiri ustreznih programov in podpor. To je po eni strani v redu, saj bomo imeli večjo samostojnost pri izbiri, na drugi strani pa bo to od nas zahtevalo veliko večjo mero potrpežljivosti, modrosti in znanja pri določanju, čemu dati prednost. Ključno pa je to, da si bodo morali naši pogajalci v Bruslju izboriti enako ali celo več denarja za slovenske kmetije. Če tega denarja ne bo, bo morala bolj globoko seči v žep država. Glede na to da so na slovenskih kmetijah vedno večje potrebe po razvoju in sredstvih, bo z manj denarja sledilo samo nazadovanje.

PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI ZBORNICE

KGZS je v preteklem letu sodelovala na številnih prireditvah, kjer je predstavljala in zastopala interese slovenskega kmetijstva in podeželja. Aktivnosti so uspešne, saj se vedno več ljudi zaveda pomena in kakovosti doma pridelane hrane. Med promocijskimi aktivnostmi pa ima posebno mesto tradicionalno srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu. Prav ta dogodek vsako leto nagovori veliko število kmetov, kmetov in prijateljev podeželja z *Območne enote KGZS Postojna*.

Že sedaj lepo povabljeni na jubilejno 15. srečanje, ki bo drugo nedeljo v oktobru pri zavetniku kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva – blaženemu Antonu Martinu Slomšku.

V Sloveniji imamo na načelni ravni dobro rešeno varovanje kmetijskih zemljišč, v praksi pa to ne deluje ravno najbolje. ●

Tonjo Janežič

POROČILO O ZDRAVSTVENI

USREZNOSTI PITNE VODE V LETU 2017 NA VODOVODNIH SISTEMIH ILIRSKA BISTRICA, KNEŽAK IN PODSTENJŠEK

Poročilo o zdravstveni ustreznosti pitne vode v letu 2017 na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek je pripravljeno na podlagi določil 34. člena Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17 – v nadaljevanju pravilnik).

V poročilu so predstavljeni:

- osnovnih podatkov o vodovodnih sistemih,
- rezultati preskušanj pitne vode v okviru notranjega nadzora in monitoringa pitne vode,
- podatki o prekuhanju pitne vode.

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. je upravljavec treh vodovodnih sistemov:

- vodovodnega sistema Ilirska Bistrica,
- vodovodnega sistema Knežak in
- vodovodnega sistema Podstenjšek.

Vsi trije vodovodni sistemi se oskrbujejo z vodo, ki je uvrščena med površinske vode oz. vode, na katere lahko vpliva površje.

V tabeli št. 1 so podani podatki o pripravi pitne vode, uporabljenem dezinfekcijskem sredstvu, količini prodane pitne vode in številu uporabnikov na posameznem vodovodnem sistemu.

Tabela št. 1: Osnovni podatki o vodovodnih sistemih

Vodovodni sistem	Priprava pitne vode	Dezinfekcijsko sredstvo	Količina prodane pitne vode [m³/leto]	Število uporabnikov
Ilirska Bistrica	sedimentacija, mikrofiltracija	plinski klor	527.570	10.693
Knežak	sedimentacija	plinski klor	32.876	1.072
Podstenjšek	sedimentacija	plinski klor	13.669	424

V skladu s Pravilnikom je v letu 2017 na vseh treh vodovodnih sistemih potekal notranji nadzor in tako imenovano spremljanje stanja (monitoring) pitne vode.

NOTRANJNI NADZOR PITNE VODE

Notranji nadzor pitne vode je vzpostavljen na osnovi HACCP sistema (*Hazard Analysis and Critical Control Point System*), ki

omogoča identifikacijo oz. prepoznavanje, oceno, ukrepanje in nadzor nad morebitno prisotnimi škodljivimi agensi v pitni vodi ali stanji, ki lahko ogrožajo zdravje njenih uporabnikov.

Mikrobiološka in fizikalno-kemijska preskušanja ter terenske meritve pitne vode so osnova za ugotovitev skladnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode. Vzorčna mesta so na vseh treh vodovodnih sistemih enakomerno razporejena po celotnem vodovodnem omrežju, kar omogoča nadzor pitne vode do končnega uporabnika. Obseg preskušanj pitne vode izhaja iz ocene tveganja posameznega vzorčnega mesta.

V okviru notranjega nadzora je vzorčenje in preskušanje pitne vode izvajal Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije z Reke, in sicer s skladu s sprejetim Planom vzorčenja pitne vode na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek.

Opravljenе so bile:

- **terenske meritve**, v sklopu katerih so bile opravljene meritve naslednjih parametrov:
 - prosti klor,
 - temperatura,
 - barva,
 - motnost,
 - vonj.
- **mikrobiološka preskušanja**, v sklopu katerih so bili preskušani naslednji parametri:
 - *Escherichia coli*,
 - enterokoki,
 - koliformne bakterije,
 - *Clostridium perfringens*,
 - število kolonij pri 37 °C.
- **fizikalno-kemijska preskušanja**, v sklopu katerih so bili preskušani naslednji parametri:
 - barva,
 - motnost,
 - pH (pri 25 °C),
 - nitriti,
 - električna prevodnost (pri 20 °C),
 - oksidativnost,

- amonij,
- trihalometani.

V tabeli št. 2 je prikazano število in vrsta preskušanj pitne vode po posameznih vodovodnih sistemih ter število neskladnih vzorcev pitne vode.

Tabela št. 2: Notranji nadzor pitne vode

Vodovodni sistem	Mikrobiološka preskušanja		Fizikalno-kemijska preskušanja	
	Število preskušanj	Št. neskladnih vzorcev	Število preskušanj	Št. neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	52	1	51	1
Knežak	6	0	6	0
Podstenjšek	6	0	6	0

V letu 2017 sta bila na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica 2 vzorca pitne vode ocenjena kot neskladna. V prvem primeru je bil vzorec pitne vode neskladen zaradi vonja po sajah, v drugem primeru pa je bila pitna vode neskladna zaradi prisotnosti koliformnih bakterij. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili v obeh primerih uvedeni ukrepi za odpravo neskladja, ki jim je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode.

Na vodovodnih sistemih Knežak in Podstenjšek so bili vsi preskušani vzorci pitne vode v okviru notranjega nadzora skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

MONITORING PITNE VODE

Nosilec monitoringa pitne vode je bilo v letu 2017 Ministrstvo za zdravje, izvajal pa ga je Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje.

Število in obseg preskušanj pitne vode je določeno na podlagi števila prebivalcev, ki jih oskrbuje posamezen vodovodni sistem oz. od količine distribuirane pitne vode na oskrbovanem območju.

V tabeli št. 3 je prikazano število in vrsta preskušanj pitne vode po posameznih vodovodnih sistemih ter število neskladnih vzorcev pitne vode.

Tabela št. 3: Monitoring pitne vode

Vodovodni sistem	Redna preskušanja		Občasna preskušanja	
	Število preskušanj	Št. neskladnih vzorcev	Število preskušanj	Št. neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	22	0	3	0
Knežak	4	0	1	0
Podstenjšek	2	0	0	0

Vsi preskušani vzorci pitne vode, odvzeti v okviru monitoringa pitne vode v letu 2017, so bili ocenjeni kot skladni in zdravstveno ustrezni.

PREKUHAVANJE PITNE VODE V PREHRAMBNE NAMENE

Ob obilnem, dolgotrajnem deževju, kratkotrajnih nalivih, taljenju snega ipd. se pogosto zgodi, da motnost pitne vode na vodovodnih sistemih v upravljanju JP Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. naraste nad mejno vrednost, ki za naše vodne vire znaša 1 NTU. Ob ugotovljeni povečani motnosti pitne vode je potrebno v skladu s HACCP načrtom razglasiti ukrep prekuhavanja pitne vode, ki traja toliko časa, dokler motnost pitne vode ne pade pod mejno vrednost.

Zaradi obilnih padavin in posledično povečane motnosti pitne vode je bil v letu 2017 na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica 84 dni uveden ukrep obveznega prekuhavanja pitne vode v prehrambne namene.

Ob povečani motnosti pitne vode na vodnih virih Zmrzlek in Sela, ki oskrbujeta vodovodni sistem Knežak, smo prebivalce na vodovodnem sistemu Knežak oskrbovali z vodo iz vodovodnega sistema Postojna–Pivka in na ta način uporabnikom zagotavljali zdravstveno ustrezno pitno vodo. Zaradi uvedenega ukrepa prekuhavanja pitne vode na vodovodnem sistemu Postojna–Pivka pa smo 8 dni imeli razglašen ukrep prekuhavanja pitne vode tudi na vodovodnem sistemu Knežak.

Uporabniki vodovodnega sistema Podstenjšek so morali vodo v prehrambne namene prekuhavati celo leto 2017. 281 dni je bila glavni vzrok za uvedbo ukrepa prekuhavanja pitne vode v prehrambne namene prisotnost oocist parazitov iz rodu *Cryptosporidium* spp. in cist parazitov iz rodu *Giardia* spp. 84 dni je bila poleg ugotovljene prisotnosti cist in oocist parazitov v pitni vodi vzrok za uvedbo ukrepa prekuhavanja pitne vode v prehrambne namene tudi povečana motnosti pitne vode.

ZAKLJUČEK

Rezultati notranjega nadzora in monitoringa pitne vode na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica in Knežak kažejo na to, da je priprava pitne vode zadovoljiva. V času obilnih padavin pa je priprava pitne vode neustrezna.

Priprava pitne vode na vodovodnem sistemu Podstenjšek je neustrezna. Poleg povečane motnosti pitne vode v času obilnih padavin je bila v letu 2015 ugotovljena tudi prisotnost parazitov v pitni vodi (*Giardia* spp. - 2 cisti in *Cryptosporidium* spp. - 1 oocista), kar predstavlja veliko tveganje za zdravje uporabnikov.

Da bi lahko na vseh treh vodovodnih sistemih, ki jih ima Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. v upravljanju, obvladovali pripravo pitne vode in uporabnikom zagotavljali neprekinjeno oskrbo s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo, mora lastnik vodovodnih sistemov Občina Ilirska Bistrica zagotoviti ustrezno pripravo pitne vode. ●

Igor Batista, direktor

VRTNARSTVO PRIMOŽ ODSLEJ NA ŽABOVCI

Domačin Primož Česnik je novi najemnik prostorov Agrocentra Žabovca. Z lastno ponudbo iz domače vrtnarije in pestro ponudbo različnih artiklov računa na lokalno orientiranega potrošnika.

Primož Česnik, ki ima na domačem Ratečevem Brdu svojo vrtnarijo in velik vrtni center v Postojni, se je odločil, da svojo ponudbo razširi tudi na Bistriško. »Kolegi so me nagovarjali in me naposled uspeli prepričati, naj odprem svoj vrtnarski center v tudi v Ilirski Bistrici, saj bodo naši izdelki tako lažje dosegljivi domačinom,« je odločitev o otvoritvi novega vrtnega centra pojasnil lastnik Česnik.

Bistriška kmetijska trgovina Žabovca ponuja izdelke, ki so primerljivi s postojnskim vrtnim centrom. V bogatem programu so: semena, gnojila, škropiva, orodja za vrt, sadno drevje, zelenjavne sadike, enoletnice in trajnice. Kupci lahko izbirajo med sadnimi drevesi jablan, hrušk, sliv, češenj, lahko pa si omislijo tudi sadike borovnic, aronije, kakija, ribeza, malin ali kivij. V svoji ponudbi bodo ohranili tudi program bivšega Agrocentra Žabovca, kot so rezervni deli za kmetijske stroje in olja ter različni pripomočki za kmetijstvo, dom in vrt. Del pro-

dajnega asortimana trgovine na Žabovci sestavlja tudi široka ponudba izdelkov in opreme za gozdarstvo.

»Prednost pred ostalimi ponudniki na Bistriškem je bogata ponudba raznovrstnih rastlin v našem rastlinjaku. Odlikuje nas lastna proizvodnja in s tem posledično lahko ponudimo boljše ceno za izdelke. Pri nas stavimo na preverjeno domačo kakovost, saj ne prodajamo izdelkov, ki prihajajo iz vseh vetrov,« je veliko prednost pred ostalimi ponudniki tovrstnega asortimana pojasnil Česnik.

Nova poslovna enota Vrtnarstva Primož, kjer je trenutno zaposlenih pet prodajalcev, bo odprta vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 15. ure. ●

TIB STORITVE

Info@tibstoritve.si
www.tibstoritve.si

OBVESTILO!!!

VSE LASTNIKE TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKOLIC OBVEŠČAMO, DA SMO ZARADI SPREMEMBE ZAKONA DOLOČENE LOKACIJE PRIREDILI, ZATO NAJ STRANKE SAME IZBEREJO NAJBЛИŽJO.

5. 4. 2018	HRUŠICA - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00
7. 4. 2018	PODGRAD - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
12. 4. 2018	TOMINJE - IGRIŠČE (TUDI ZA HARIJE)	OD 8.00	DO 14.00
14. 4. 2018	PREGARJE - IGRIŠČE (TUDI ZA ZA JELŠJE)	OD 8.00	DO 14.00
19. 4. 2018	DOLNJI ZEMON - DVORIŠČE ZEMONSKA VAGA VELIKO BRDO - IGRIŠČE	OD 8.00 OD 12.00	DO 11.30 DO 14.00
21. 4. 2018	GORNJA BITNJA - PRI MARTNIKU (TUDI ZA ČELJE)	OD 8.00	DO 12.00
3. 5. 2018	BAČ - BALINIŠČE (TUDI ZA KORITNICE)	OD 8.00	DO 13.00
5. 5. 2018	KNEŽAK - IGRIŠČE (TUDI ZA ŠEMBIJE)	OD 8.00	DO 13.00
10. 5. 2018	JELŠANE - IGRIŠČE (TUDI ZA DOLENJE)	OD 8.00	DO 14.00
12. 5. 2018	VRBOVO - AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
17. 5. 2018	KOSEZE - PARKIRIŠČE KOVAČIČ STOJAN NOVOKRACINE - PRI VAŠKEM DOMU	OD 8.00 OD 11.30	DO 11.00 DO 14.00
24. 5. 2018	TOPOLC - PRI VAHTARJU	OD 8.00	DO 11.00
26. 5. 2018	KUTEŽEVO - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00

STRANKE, KI NIMAJO VELJAVNEGA VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA ALI IZPITA USTREZNE KATEGORIJE ZA TRAKTOR, MORAJO S SEBOJ OBVEZNO PRIPELJATI OSEBO Z USTREZNO VELJAVNO KATEGORIJ (F), KI JO BOMO ZAVEDLI V PROMETNO DOVOLJENJE KOT UPORABNIKA. REGISTRACIJA DRUGAČE NI MOGOČA!

IL. BISTRICA, 12.03.2018

TIB STORITVE d.o.o., Tehnični pregledi

OTVORITEV NOVE TRGOVINE V TRNOVEM

»Prednost trgovine Eurospin pred drugimi diskontnimi prodajalnami je v tem, da ima svojo mesnico in pekarno ter velik oddelek s ponudbo raznovrstnega sadja. Vsak kupec si lahko izbere, koliko sadja si želi, saj sadje ni pakirano,« je ob otvoritvi nove trgovine na Vilharjevi cesti 15 povedal direktor prodaje Borut Švara.

»Veseli nas, da smo v Ilirski Bistrici odprli že 48. poslovalnico v Sloveniji. S 1107 m² prodajne površine spada med večje trgovine Eurospin z urejenimi parkirnimi površinami in parkirnimi mesti, ki so rezervirana za invalide. Trenutno imamo zaposlenih osem delavcev, ki prihajajo iz Ilirske Bistrice in Pivke,« je pojasnil področni vodja prodaje pri družbi Eurospin EKO, d.o.o. Primož Rožmanec.

Družba Eurospin je največji italijanski diskont, ki v letošnjem letu praznuje 25-letnico ustanovitve. Diskont ponuja kupcem široko paleto osnovnih prehrabnih izdelkov, zamrznjenih izdelkov, sadja in zelenjave. Poleg številnih

linij prehrabnih izdelkov na njihovih policah najdemo tudi pestro ponudbo uporabnih neprehrambenih izdelkov, kot so: izdelki za gospodinjstvo, tkanine in izdelki za hišne mojstre. Poleg stalne ponudbe izdelkov bo Eurospin kupce nagovarjal tudi s posebnimi tedenskimi ponudbami raznovrstnih izdelkov.

Glavni cilj skupine Eurospin je zadovoljevati potrebe strank in jim ponuditi ciljno usmerjen izbor kakovostnih in svežih izdelkov široke potrošnje po ugodnih cenah. V družbi največ pozornosti posvečajo iskanju in nabavi kakovostnih izdelkov po ugodnih cenah, prednost pa dajejo tistim dobaviteljem, ki zagotavljajo naravne, sveže in kakovostne izdelke. Da bi zagotovili varno hrano za stranke, vsak izdelek, ki je na voljo na njihovih prodajnih mestih, natančno preizkusijo v certificiranih laboratorijih.

»Naša poslovalnica v Ilirski Bistrici ima velik potencial, saj je lokacija blizu meje

in tudi sami računamo tako na domačo kupno moč kot tudi na hrvaške kupce. V prihodnosti načrtujemo pokriti celotno Slovenijo. Poleti bomo odprli novo poslovalnico v Sežani, prenovili pa bomo tudi trgovino v Izoli,« je načrte za prihodnost trgovske verige Eurospin razložil direktor prodaje Borut Švara. ●

JEZIKOVNI NASVETI ZA VSAKDANJO RABO

Odločila sem se, da vam predstavim na videz zelo preprosto in uporabno temo. To je raba velike začetnice v imenih tradicionalnih slovenskih jedi in vin.

1. KAKO ZAPISUJEMO JEDI, KI NOSIJO IMENA PO KRAJIH IN POKRAJINAH, KJER JIH TRADICIONALNO PRIPRAVLJAJO?

Kraje in pokrajine pišemo z veliko začetnico, jedi, ki iz njih izhajajo, pa vedno z malo začetnico v vseh sestavinah, ker nastopajo v vlogi vrstnih pridevnikov.

Ko potujemo po Sloveniji, tako zelo radi poskusimo idrijske žlikrofe, pohorsko omleto, kranjsko klobaso, kraški pršut

in prekmursko gibanico z malo začetnico, čeprav nas te jedi razvajajo s svojimi okusi in veliko povedo o naši deželi.

K dobri hrani sodi tudi dobro vino.

2. PRI VINU SE PRAV TAKO POJAVI VPRAŠANJE, ALI NAJ GA PIŠEMO Z VELIKO ALI Z MALO ZAČETNICO.

Tako radi popijemo kozarec terana, refoška, pinoja in cvička z malo začetnico.

Tudi če vinu pripisujemo velik pomen, saj nam »oživlja žile, srce razjasni in oko, ki utopi vse skrbi, v potrlih prsih up budi«, vina vedno pišemo z malo začetnico: **kraški teran, dolenski cviček, istrski refošk.**

Tudi **mariborčana** in **haložana** pišemo z malo začetnico, saj gre za ime vina, ne pa za prebivalca mesta ali pokrajine.

Ime vina na nalepki steklenice pa mora biti napisano z veliko začetnico, ker je to prva beseda napisa oziroma naslova.

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, ki ga ne znate streti sami, mi pišite na: trojc3@gmail.com in potrudila se bom, da boste dobili odgovor.

Do naslednjic vam želim veliko prijetnih trenutkov ob dobri hrani in pijači v dobri družbi! ●

*Tamara Rojc,
prof. slovenščine*

KOTIČEK ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

Ali ste danes že pili vodo?

Vsi dobro vemo, kako je potrebno zalivati naše vrtove, da se ne posušijo. Zalivanje, ko je zemlja že razpokana in rastline uvele, ne vodi nikamor. Tudi zase moramo dobro poskrbeti, zato si vzemimo čas in si natočimo kozarec vode (največ 2 dl naenkrat) večkrat na dan!

Ali ste vedeli, da:

- **nam 1 kozarec (2 dl vode) takoj ko vstanemo, pomaga aktivirati notranje organe oziroma prebudi naše telo in ga pomaga zagneti?** (Vodo moramo popiti pred jutranjo kavo, ki deluje kot močan diuretik.)
- **1 kozarec (2 dl vode) 30 minut pred obrokom pospeši našo prebavo?** (Ne pijte vode med obrokom, ker s tem redčite prebavne

sokove in upočasnite svoj metabolizem, posledično pa pridobivate na teži in kisate svoje telo. Naslednji kozarec vode lahko popijete eno uro po obroku.)

- **1 kozarec (2 dl vode) pred kopanjem pomaga znižati krvni tlak?**
- **1 kozarec (2 dl vode) pred spanjem pomaga pri preprečevanju možganske ali srčne kapi v zgodnjih jutranjih urah?**

Ker smo v času po veliki noči, ko smo se vsi malo pregrešili in uživali v slastnih velikonočnih jedeh, ki pa so zelo kalorične in posledično precej nezdrave, vam zaupam recepta za **SUPER NAPIITKA** proti nabiranju maščob, napitjenosti in za zdravo hujšanje.

Pred pojedino si privoščite SIROTKIN NAPITEK. V 2 dl sirotke zmešajte 1 čajno žličko kurkume in dodajte ščepec kajenskega popra.

Po pojedini si pripravite **ČRNO LIMONADO.** V 2 dl vode raztopite dve tabletki medicinskega oglja in stisnite sok 1/2 limone.

Želim vam, da bi dobro poskrbeli za svoje zdravje do naslednjic! ●

Tamara R.

KO ZVENIJO KITARE ... <3 ...

Ni dobro za umsko zdravega človeka, da poseda doma za zapečkom med štirimi stenami, tarna in se sam sebi močno smili. To priključuje bolezen ali vsaj depresijo duha. Včasih je dobro iti v širni svet pogledat ostale soljudi in doživeti kaj novega, lepega in pozitivnega! Pa sem se v vedrem, pozitivnem in mladostnem razmišljanju lansko jesen tudi jaz do »Krpanove« sosednje Pivke odpravil na tisti jubilejni rock koncert »Ante Popedancu z gosti«. Pravijo, da je človek je toliko star, kot se starega počuti in ne toliko kot mu kažejo dokumenti v »takvinu« in obrazne gube. Bil je res dober »zakajen žur«, ki se je po koncertu nadaljeval še pozno v noč pod šotorom na igrišču Osnovne šole Pivka. Sicer sem se sam ob pogledu na vso tisto perspektivno in glasno zibajočo mladino v sivih oblakih kanabisa ob uri čarovnic začel resno spraševati, kdo bo za naše uboge, težko prigarane pokojnine in invalidnine sploh še kaj delal, a turobne črne misli mi je kmalu pregnala močna roka na desni rami. »Zdravo! »Pa kdo me pozna tu v tej »gužvi«?« sem se začuden vprašal in se že skoraj za nedolžnost ustrašil v tisti pozni uri, a je bil strah odveč. Za menoj je stal samo moj nekdanji javorški šef Evgen Polh iz Drskovč, s katerim se nisva videla najmanj sto sedem let in pol. »Kako pa kaj Vrh? Zdravje gre, žena v redu, otroci, služba ...?« (»Vse štima, Polh!«) »No, pa pridi kaj k meni na obisk! Boš videl,

kako sem se zdaj po novem lotu delat svoje unikatne specialne kitare.«>?! »Pa dobro Polh, vidima se tu po kr dolgem času, pa ne rabiš se glih tukej zdej zafrkavat sz muzikanti!« sem mu nejeverno odvrnil, kajti ljudje ki imajo/-mo kakšno minutko prostega časa, običajno ustvarijo/-mo kakšno novo pesem ali napišejo/-mo kakšen zanimiv članek za *Bistriške odmeve* – tako za hec in čisto spontano ☺... Da bi kdo delal v prostem času nove profesionalne lesene kitare za hobi doma v garaži, pa zares do sedaj še nisem slišal, pa čeprav kar precej let »martram« naš ubogi modri okrogli planet! A prav zares se možakar ni šalil! Že naslednjič, ko sem imel pot v »deželo beuga kamna«, sem zavil desno do njega, da vidim, slišim, preizkusim in obeležim to novo umetnost. Vsekakor zelo zanimiv hobi in vreden širše objave. Kitara vsaka po svoje drugače zveni, ker niti ena ni narejena »po kalupu« – niti klišejsko niti kitajsko. Vsak družinski član ima že svojo. Sam pa tudi zelo občudujem ljudi, ki kljub pokoju najdejo še kakšno svetlo točko v življenju oz. nek smisel bivanja ali veselje do ustvarjanja. »Porodne muke« so bile baje kar velike, a zadnji izdelki so po mojem skromnem mnenju resnično vrhunski. Ob prijetnih zvokih uglašeni kitar, poznih uricah kramljanja in obujanja starih javorških dogodivščin, ob toplemu čajčku in piškotih brez ruma se je tudi meni v centru razuma ob hčeri Ma-

teji, prelestni mladi deklini, kar naenkrat malčk »svjetlu zadondolalu« – prav tako kakor se je nekoč gospodu Iztoku Mlakarju v vsem nam dobro znani *Vandimi* in spomin mi je prav hitro odplaval v davno, res zelo davno vroče poletje žal že minule mladosti, tja med skale in dišeče borovce, nad našo staro znano »bistrško plažo«, kjer so se ob tisti mladi Anamariji v modrozelenih kopalkah tudi meni prikazovali brezmadežna Marija, Jožef in šest svetnikov. ☺ No, pa dajmo šalo na stran, da ne zaidemo po nepotrebem! Današnja »rdeča nit« so kitare in s kitarami tudi zaključujem.

Lep glasbeni pozdrav do prihodnjič! ☺ ●

MV

ZNANE BALADE NOČI ali KO ZVENIJO KITARE

(T. Leskovšek/M. Vrh/ T. Rebernak, F. Oset)

*Bilo je poletje toplo kot sanje,
rojene v globini srca.*

*Bilo je zavetje sredi otoka,
palme – pod njimi midva.*

*Mlade noči in družba ob vinu,
ki v kozarcih kipi.*

*Tesno objeta sva poslušala pesem,
ki iz stare kitare doni... ljubezen
budi...*

Refren:

KO ZVENIJO KITARE lepe pesmi
prastare

tja pod modro nebo.

*Nežna čustva budi, ko naju valovi
nekam v daljave neso.*

*Se trenutek ustavi, pogled pa zaplava
na tvoje prelepo telo.*

*Pesek šepče znane spomine... znane
balade noči...*

*Tisto poletje toplo kot sanje,
rojene v globini srca.*

*Sva pila ljubezen, delila poljube
ob tistem šumenju morja.*

*Nad nama galebi spet kričijo v obzorje
in iščejo nove luči.*

*Tesno objeta poslušava pesem,
ki iz **STARE KITARE** doni...
ljubezen budi...*

LJUDSKO VREMENOSLOVJE V NAŠIH KRAJIH

V četrtek, 15. marca, se je Mreža šol Parka Škocjanske jame zbrala v Matavunu »Pr Nanetovh« na vsakoletnem srečanju, posvečenem predstavitvam raziskovalnega dela v počastitev mednarodnega dneva žena, katerega tema v šolskem letu 2017/2018 je bila etno meteorologija. Tokrat kaj veliko o ženskah učenci res niso poročali, so pa med drugim povedali, da je vreme najpogostejša tema pogovorov, suša ali toča pa sta nekoč lahko hitro zakuhali lakoto pri hiši. Povezava je tako simbolna.

Šalo na stran! Kaj je to ljudsko vremenoslovje? Ljudsko vedenje o vremenu obsega splošne ugotovitve o njem na podlagi opazovanja in s tem povezana znamenja za napovedovanje glede na sonce, luno oziroma nebesna telesa, vetrove, oblake, rastline, živali, počutje ljudi, napovedovanje po svetniških godovih, letnih časih oziroma koledarju. Obsega pa tudi vraževerje ali vremensko magijo – to so dejanja za odvrnitev slabega in prihod lepega vremena. Tovrstno znanje in prakse v naših krajih so letos raziskovali in spoznavali učenci šestih sodelujočih šol naše mreže, in sicer: Na OŠ dr. Bogomirja Magajne iz Divače so najmlajši učenci vrtnarskega krožka 3. in 4. razreda pod mentorstvom Barbare Jazbec zbirali vremenske pregovore, ki so jih nato upodobili s poslikava-

mi in napisi na nakupovalnih torbica. Učenci raziskovalnega krožka 4. in 5. razreda so pod mentorstvom Danile Gerželj zbirali materialna pričevanja in stare odrabljenе dežnike, ki so jim poskušali s poslikavami vdahnuti novo življenje. Ljudsko vremenoslovje na območju Občine Divača so raziskovalno pod drobnogled vzeli šestošolci pod mentorstvom Mirjam Trampuž in med drugim zabeležili napovedovanje dežja v Divači, če imata Nanos ali Vremščica »kapo«; če imajo »kurja čreva« zaprte cvetove čez 9. uro zjutraj in če krt dela visoke krtine. Prav tako so dokumentirali napovedovanje burje v Vremški dolini, če je nad Vremščico »zastava« ali dolg oblak; napovedovanje lepega vremena pa, če je smrekov storž odprt in še marsikatero zanimivo (lokalno)

znamenje za napovedovanje vremena »po starem«.

Našemu povabilu k sodelovanju pri raziskovalnem delu sta se odzvali tudi šoli z našega biosfernega območja, ki sta se mreži šol pridružili v letu 2017.

Tako so učenci prve in druge triade OŠ Rudija Mahniča Brkinca iz Pregarij pod mentorstvom Dolores Zadel likovno upodobili napovedovanje vremena z ognjičevim cvetom; učenci 6. do 9. razreda pa pod mentorstvom Dolores Zadel in Tanje Šuštar izdelali zelo sistematično in pregledno raziskovalno nalogo, kjer so svoje izsledke nizali po krajih in pojavih. Med drugim so v Hujah in na Preložah zabeležili, da lunin kolobar napoveduje dež oziroma spremembo vremena, svetla luna in svetle zvezde pa lepo vreme, rdeča luna spremembo vremena, mlaj pa poslabšanje vremena. Ugotovili so, da nekateri starejši ljudje še danes napovedujejo vreme po znamenjih v naravi, medtem ko se mlajše generacije zanašajo izključno na sodobno tehnologijo.

Učenci 8. in 9. razreda OŠ Košana, ki so ljudsko vremenoslovje raziskovali pod mentorstvom Katje Čekada, so med napravami in pripomočki za napovedovanje vremena na območju njihovega šolskega okoliša zabeležili in dokumentirali vetrnice, termometre, vremenske hišice, figurice iz posebnih kristalov, ki so se ob spremembi vremena različno obarvale, v novejšem času pa steklene cevi, napolnjene s tekočino z obarvanimi kapljami, ki se premikajo navzgor

oziroma navzdol glede na spremembo vremena. Med drugim so zabeležili napovedovanje grdega vremena, če čebele ne odidejo daleč od čebelnjaka in vihar, če napadajo mimoidoče. »Dež napovedujejo tudi nemirni psi, ki rijejo zemljo in jedo travo,« so poročali. Po vsem zabeleženem ljudskem znanju o vremenu, so sklenili, da bodo tudi sami tako kot to danes počnejo le še starejši ljudje, opazovali vreme in se učili napovedovati njegove spremembe.

Prvošolčki iz podaljšanega bivanja OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice so pod mentorstvom Laure in Ines Novak izdelali imenitne vremenske hišice, učenci tretjega razreda pa so se pod mentorstvom Nevice Iskra posvetili deževnim oblakom. Oboje je nekoč služilo za napovedovanje vremena. Učenci 6. do 9. razreda so se pod mentorstvom Anice Brožič in Nine Močilnikar Sedmak ukvarjali z raziskovalno nalogo, v okviru katere so preverjali, ali vremenski reki in napovedi, vezane na svetnike, res držijo. Kako? Za vsak mesec so si izbrali god enega svetnika in z njim povezan vremenski rek, preučili njegov pomen ter preverili meritve temperature in vremena na šolski vremenski postaji na ta dan med letoma 2008 in 2018.

Sedmošolci in osmošolci OŠ Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice so pod mentorstvom Nade Šircelj in Benjamine Frank izbrali sklop o napovedovanju vremena po rastlinah in živalih glede na svetnike in koledarske dneve ter vremensko magijo. Tako smo zvedeli, da so naši predniki, ko se je približevalo nevihtno vreme, dele, na oljčno nedeljo blagoslovljene, oljčne vejice vrgli na ogenj ali na dvorišče, da bi zavarovali domačijo pred nevihto, točo in udari strele. Zabeležili so tudi molitev pred nevihto, ki pravi: »Hudi oblaki, bodite ponižni, kakor je Jezus bil, ko je za nas krvavi pot potil.« Učenci so svoje raziskovalne izsledke podkrepili še z razstavo, v katero so vključili vremenske zapiske Matjaža Šajna iz Trnovega (1978) in Franca Kosiča iz Kosez (2002).

Mentorice: Vera Frank, Barbara Tavčar in Nataša Zidar iz OŠ Podgora Kuteževo so koordinirale terensko raziskovalno delo učencev 5. in 7. razreda o najpogostejši temi pogovorov v Kočaniji. »Če danes ljudje opazujejo predvsem ekrane, so včasih opazovali naravo in pri tem uporabljali vsa svoja čutila,« so zaključili učenci. Tako je veljalo, da če so otroci sitni, ljudje bolj lačni in nizkega pritiska, z glavoboli in bolečinami v kolenu, to napoveduje dež. Ob toplem vetru pa so pravili, da se ljudje hitro spremo zaradi malenkosti. Stari ljudje še vedno radi povedo, da pred dežjem vse močnejše diši in glasneje zveni. Ko se sliši piskanje vlaka iz Bukovice, to napoveduje dež.

Predstavitev znanstvenih izsledkov letošnjega raziskovalnega dela mreže šol v počastitev mednarodnega dneva žena smo zaključili s predavanjem slavnostnega gosta, meteorologa Gregorja Vertačnika iz Agencije RS za okolje, ki je nadobudnim raziskovalcem za kontrapunkt skušal približati sodobno spremljanje vremena in podnebja. Podrobneje je razložil merjenje temperature in vlažnosti zraka; predstavil simpatični lasni higrometer in psihrometer ter načine uporabe meritev. Učencem je dal tudi nekaj praktičnih idej za sprotno uporabo meritev.

Konec dober, vse dobro! Ponosni na raziskovalni duh in prenos lokalnih znanj o vremenu med generacijami, ki je preveval naše učence in se ponovno zgodil v okviru Mreže šol Parka Škocjanske jame, smo si izrekli nasvidenje prihodnje leto. ●

Darja Kranjc

MERKANTIL
 Knežak 3, 6253 KNEŽAK
Kakovost s tradicijo

tel: 05/ 7880-512 mob.: 041/338-718
www.merkantil.si

GEODETSKE STORITVE

- vpis stavbe v kataster stavb
- zakoličba
- geodetski načrti
- ureditev mej
- parcelacije
- izravnava mej parcele
- svetovanje
- pomoč in posredovanje pri prepisu zemljišč

z Vami od začetka gradnje do vselitve...

»ZVONOV GLAS« ZATRESEL TLA V SREDIŠČU TRSTA

Najbolj množična pevski prireditev na Primorskem – *Primorska poje*, ki se je pred 49 leti rodila v Trstu, združuje več kot 4000 slovenskih pevcev iz Slovenije in sosednjih držav. Ti se predstavljajo z bogatim programom domačih in tujih avtorjev različnih glasbenih obdobij, kar dokazuje, da glasba ne pozna meja, ustvarja dolgoletna prijateljstva in tako privablja v dvorane vedno več ljubiteljev zborovskega petja.

Cerkveni mešani pevski zbor Zvon, ki letos praznuje 35-letnico prepevanja, je z občutenim petjem na otvoritvenem koncertu revije pokazal, da je glasba več kot samo tehnična dovršenost. V Trstu so zatresli tla z vibracijami ubranih glasov 32-članskega zbora z ritmi cajona,

na katerega je igral mlad tolkalist Anže Skok, z melodijami in ob klavirski spremljavi pianista Marka Kanalca. Zbor vodi zborovodkinja Damjana Kinkela.

»Glasba je umetnost, a samo, če ji damo svoje srce v celoti. Ljubezen do petja je člane našega društva povezala do te mere, da

smo postali ne le prijatelji ampak velika družina, kar se čuti tudi na naših nastopih. V tem veselju do prepevanja različnih glasbenih zvrsti se zboru pridružujejo številni novi člani, ki v naše vrste prinašajo dodatno mladost in nove ideje. Na reviji *Primorska poje* smo slovenskim zamejcem v Trstu predstavili delček letošnjega programa, in sicer duhovno glasbo z afriškim pridihom,« je po prireditvi v Marijinem domu na ulici Risorta v Trstu povedala zborovodkinja Cerkvenega mešanega pevskega zbora Zvon Damjana Kinkela.

Repertoar zbora Zvon zajema skladbe različnih obdobij – od staroslovanske liturgije, s katero so se predstavili v največji pravoslavni cerkvi v Beogradu, do domačih in tujih glasbenih del cerkvene in klasične glasbe, s katero se predstavljajo na različnih prireditvah v domačem kraju in na drugih dogodkih po Sloveniji in Hrvaški. Na otvoritveni reviji *Primorska poje* v Italiji se je zbor Zvon 2. marca predstavil s štirimi tujimi skladbami. Zapeli so afriški tradicionalni *Hosanna nko-si phezulu* in zuluzsko *Ukuthula*, črnsko duhovno gospel skladbo *Amen*, ki jo je priredil Norman Luboff in skladbo *African Alleluia* ameriškega skladatelja Jaya Althousa. Poslušalce so navdušili z občuteno in dovršeno izvedbo nastopa. ●

Petar Nikolić

POMLADNO SREČANJE BILEČANCEV BO 19. MAJA NA KRASU

Društvo Bilečanci Slovenija, ki združuje častnice in častnike, ki so del svojega vojaškega roka v Jugoslovanski ljudski armadi odslužili v Šoli za rezervne častnike pehote v Bileći, Bosna in Hercegovina, prireja svoje tradicionalno pomladno srečanje članov društva, njihovih družinskih članov in simpatizerjev društva v soboto, 19. maja 2018, na Krasu.

Zbor udeležencev srečanja bo ob 9. uri v Sežani pred stavbo Občine Sežana. Obiskali bodo botanični vrt Sežana, Kosovelov dom Sežana, Vinakras Sežana in

Lokev, druženje pa sklenili s poznim kosilom v restavraciji hotela Prunk v

Sežani. Na srečanje se bo treba prijaviti. Uradno vabilo, natančen program srečanja in prijavnica bodo pravočasno, predvidoma v začetku aprila, objavljeni na spletni strani društva www.bilecaslo.si.

Posebej vabljeni vsi bilečanci, ki sicer niste člani društva, a želite dan preživeti s svojimi vojaškimi kolegi in tako obuditi pestre spomine na svoje bileške mesece. ●

Društvo Bilečanci Slovenija

BISTRIŠKI ODMEVI – MAREC 2018

EKSTERIER KOT POMEMBEN DEL BIVALNEGA OKOLJA

PREOBRAZBA VRTA

Vrtovi so vse prevečkrat zasnovani brez pravega koncepta in jasne vizije, za katerega dostikrat zmanjka sredstev, zato neizkoriščeni in nepovezani uporabniku ne nudijo maksimalnega izkoristka in zadovoljitve vseh želja. Zunanja ureditev ambiena je enako pomembna kot notranja, zato mora dopolnjevati in nadgraditi grajeno arhitekturo s pravočasnim celostnim načrtovanjem, s katerim vnesemo želen vpliv oblikovnih, vizualnih, materialnih in prostorskih elementov na čustveno dožemanje uporabnika. Urejeno okolje znatno vpliva na naše življenje, počutje in je hkrati odraz naše bivalne kulture.

Vrt je naš najbolj neposreden stik z naravo, prostor za umik in sprostitev, introvertiran dodatek k hiši. Izhodišče oblikovanja diktirajo: lokacija, značilnosti terena, umeščenost v krajino kot tudi smer vetra in sončna lega. Stalnice naravnega okolja so: njegova nenehna spremenljivost, letni časi, prehajanje dneva v noč, izmenjave senc in svetlobe, sonca in dežja, zvoka in tišine. V skladu z danostmi je potrebno izbrati najprimernejšo zasnovo, materiale in pohištvo. Premišljen izbor rastlin lahko bogati vrt čez vse leto, z dobro osvetlitvijo pa se izboljša funkcionalnost tako podnevi kot zvečer.

Z oblikovanjem različnih programskih točk, ki se medsebojno dinamično prepletajo, ustvarimo različne bivalne koticke – od prostora za druženje in sprostitev v prijetni senci do letne kuhinje, zelenjavnega vrta, bazena, ... ter zagotovimo ravnotežje med praznimi in zasičenimi, mirnimi in aktivnimi prostori.

Unikatno preobrazbo zunanjega prostora je zagotovila arhitektka Helena Kalčič. Z izkoristkom prvin terena in z oblikovanjem različnih funkcionalnih delov so ustvarjeni dobri pogoji za razvajanje na prostem. ●

Helena Kalčič, univ. dipl. inž. arh.

Namen prispevka je dvig vsesplošne zavesti o kulturi bivanja.

Če prenavljate prostor ali okolico in bi potrebovali nasvet arhitektke Helene Kalčič, pišite na naslov odmevi@ilirska-bistrica.si!

45. LET »PRIMORSKEGA NUMIZMATIČNEGA DRUŠTVA ILIRSKA BISTRICA«

V mesecu januarju 2018 je naše društvo praznovalo 45. obletnico ustanovitve. Leta 1973 je skupinica zbirateljev starega denarja ustanovila prvo numizmatično društvo na Primorskem. Takrat se je v društvo včlanilo kar nekaj domačinov, na srečanja pa so prihajali tudi zbiralci iz drugih občin. Sestankov se je včasih udeležilo preko 40 članov – še posebej ko so potekale avkcije oz. dražbe starega denarja. Starejši se še

radi spominjajo srečanj v Sokolskem

domu, starem hotelu Triglav, Lo-

vec in Turist v Trnovem. Poleg

numizmatikov je bilo tudi

veliko zbiralcev znamk oz.

filatelistov in zbiralcev

starih razglednic. Skozi

vsa pretekla leta je bil

najvidnejši funkcionar

društva Vojko Čeligoj,

ki je bil aktiven na vseh

zbiralskih področjih.

na POP TV: »V Ilirski Bistrici
uvajajo novo valuto, odslej bodo
plačevali s fičniki.«. Spominski kovanci

so bili zelo lepo sprejeti med domačini in krasijo zbirke marsikaterega zbiralca po Sloveniji. Lahko se pohvalimo, da je med prejemniki srebrnikov predsednik Slovenije g. Borut Pahor, več županov, guvernerjev Banke Slovenije, ruski veleposlanik v Sloveniji in več zaslužnih občanov naše občine. Kovanci pa so kot darila romali po celem svetu. Na področju arheologije je z raziskovanjem gradišč v naši okolici in z objavljanjem strokovnih člankov velik pečat pustil g. Franc Poklar. Z raziskovanji gradišč je postavil temelje bodočim in podrobnejšim arheološkim raziskovanjem na gradiščih v naši občini.

Društvo je v času svojega delovanja organiziralo več prireditev ob različnih priložnostih, dražbe denarja, veliko zbirateljskih razstav kovancev, znamk in razglednic ter izdalo 22. društvenih glasil oz. zbornikov z naslovom *Numizmatični list*. Trenutno združuje okoli 40 članov iz Bistrice in okolice. Imamo tudi dva častna člana – Vojka Čeligoja in Franca Poklarja. Letos bomo že petič organizirali tradicionalni dan bistriške numizmatike in zbirateljstva.

Vse ljubitelje zbirateljstva vljudno vabimo na svoja srečanja vsako 4. nedeljo v mesecu. ●

Vili Gombač, predsednik PND

5. februarja smo v prostorih Društva ljubiteljev železnic, kjer zdaj gostujemo, imeli že 699. redno srečanje članov PND in volilni občni zbor, na katerem smo za nov 4-letni mandat izvolili novo vodstvo. Društvo je bilo v zadnjih desetih letih zelo dejavno. Filatelistična sekcija je pod vodstvom Vojka Čeligoja ob različnih priložnostih izdala okoli 40 spominskih razglednic in poštinih žigov ter 18 osebnih znamk pomembnih Bistričanov. Numizmatična sekcija je pod vodstvom Svita Larisa izdala 6 spominskih kovancev, bistriške tolarje, fičnike in beliče v bronu in srebru ter celo zlatnike. Društvo je v slovenskem prostoru oralo ledino v kovanju spominskega denarja in bilo zelo opaženo v slovenskih medijih zaradi poskusa oblikovanja lokalne komplementarne valute. Verjetno se boste spomnili pompoznega uvoda

UVODNO PREDAVANJE O UČENJU BRUNA GRÖNINGA

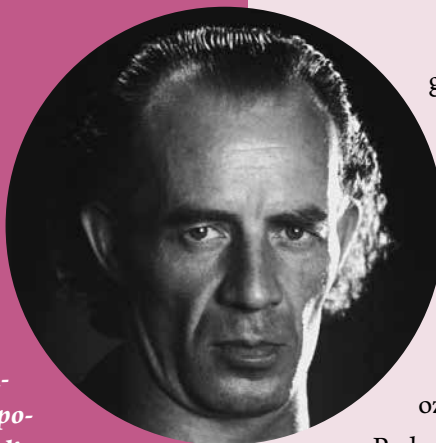
Krog prijateljev Bruna Gröninga vabi na uvodno predavanje z naslovom *Pomoči in ozdravitve po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Gröninga*. Predavanje bo v Prostovoljnem gasilskem društvu, na Vilharjevi cesti 19 v Ilirski Bistrici, v petek, 6. aprila, ob 19. uri; v ponedeljek, 9. aprila, ob 17. uri in v petek, 13. aprila, ob 19. uri.

Bruno Gröning (1906–1959) je postal svetovno znan v 50. letih preteklega stoletja zaradi množičnih ozdravitev, zahvaljujoč delovanju zdravilne moči, ki jo je poimenoval »Heilstrom«. Ljudem

je posredoval znanje o tem, kako lahko človek sam doseže, da spet postane zdrav in srečen. K njemu se je zgrinjalo na tisoče ljudi iz Evrope in ZDA. Za mnoge je bil poslednje upanje. Pomagal je mnogim, uničenim od vojne in odpisanim od zdravnikov, da so ozdraveli in se osvobodili stisk in bolečin. »Ne-ozdravljivo ne obstaja; Bog je največji zdravnik!« so njegove besede.

Leta 1979 je bil ustanovljen Krog prijateljev Bruna Gröninga, ki je eno največjih združenj za ozdravitve po duhovni poti. Ljudi seznanja z učenjem Bruna Gröninga,

ga, z načinom sprejemanja in uporabo te moči za samozdravljenje. Še danes se na osnovi tega učenja pogosto dogajajo presenetljive ozdravitve tistih telesnih in duševnih bolezni, ki veljajo za neozdravljive.

Podorganizacija OZN je 23. maja 2013 odlikovala delovanje Kroga prijateljev Bruna Gröninga z nagrado za mir (angl. Peace Pole Award). Povedano je bilo: »Ta nagrada je priznanje za življenjsko delo Bruna Gröninga in hkrati za vse prijatelje Bruna Gröninga po vsem svetu, ki poslanstvo miru, ljubezni, harmonije in možnosti ozdravitve po duhovni poti z zglednim delovanjem prenašajo naprej.« Med drugimi so to nagrado prejeli Mati Tereza, Dalajlama in papež Janez Pavel II.

Uvodno predavanje je brezplačno! ●

Več informacij lahko dobite na spletni strani: www.bruno-groening.org ali na telefonu: 041-768 571.

OBISK TURISTIČNEGA SEJMA

Prvo soboto v mesecu februarju smo se odzvali vabilu *Turistične zveze Kras, Brkini, Notranjska* za sodelovanje na sejmu *Turizem in prosti čas* v Ljubljani.

Zjutraj smo se kljub slabemu vremenu in še slabši napovedi dobre volje odpeljali novim dogodivščinam naproti. Ves čas vožnje nas je spremljalo sneženje, tako da je vožnja do prestolnice trajala nekoliko dlje. Srečni, da nas je šofer uspešno pripeljal na cilj, smo odhiteli v razstavni prostor in poiskali stojnico, ki sva jo z Zlatko domiselno okrasili. Predstavljala je naše društvo. Stojnica je bila ves dan dobro obiskana. Obiskovalce sta pritegnili domača hrana in topla beseda Zlatke, Igorja, Ivana, Jožeta in mene. Z veseljem smo odgovarjali na vprašanja in vabili na naše prireditve. Kako je bilo šele veselo ob zvokih harmonike in pe-

tju! Obiskovalci in člani ostalih društev so se kar zavrteli in pomagali pri petju. Dobili smo tudi povabila za sodelovanje iz različnih društev. Moški del je raziskoval prireditveni prostor in nama o vsem poročal, medve pa sva izdelovale papirnate rože in okrasne kapice iz volne. Utrujeni, a polni novih vtisov in prijateljstev, smo se zvečer odpravili proti domu. V tem času je nehalo snežiti, zato je bila vožnja proti domu krajša. Odločili smo se še za postanek v gostilni, kjer je Ivan igral na harmoniko, ostali pa smo prepevali.

Zahvalila bi se gospe Marici in gospodu Srečku za povabilo in vsem nam, ki smo povabilo sprejeli. Zahvala gre tudi šoferju, ki nas je varno in srečno pripeljal tja in nazaj.

Nasvidenje naslednje leto! ●

Alenka Dolgan,
KETŠD A. Mihelčič

DAN ŽENA V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

*Noben cvet ni tako lep kot ženska,
noben vetrič ne piha tako nežno, kot je nežna ženska,
noben kamen ni tako trd, kot je trdna ženska,
noben vihar ne prenese toliko dežja, kolikor solz pretoči ženska
in nihče ne premore toliko ljubezni,
kot jo ima v sebi ženska!*

cvetlični aranžma, ki je krasil skupne prostore varovancev. Za vsakega od prisotnih stanovalcev so spretno roke prostovoljcev Območnega združenja RK Ilirska Bistrica v sodelovanju z Večgeneracijskim centrom Dom na Vidmu izdelale

žena v večnamenskem prostoru Doma starejših občanov Ilirska Bistrica srčno voščila sekretarka Rdečega Križa Slovenije – Območno združenje Ilirska Bistrica. Tradicionalno srečanje, ki se vsako leto odvija ob 8. marcu, so letos popestrili čudoviti recitali pesmi, ki slavijo žensko in ljubezen ter lepoto življenja nasploh. Za doživete interpretacije in peto pesem sta bili zadolženi povezovalki programa – sekretarka RK Jožica Vidmar in predstavnica Večgeneracijskega centra Dom na Vidmu Jerica Strle.

V družbi prostovoljcev Zlate, Mirke, Barbare in Martina sta Jožica Vidmar in Jerica Strle v dom starejših na Medenov hrib prinesli tudi iskreno voščilo in dobre želje bistriškega župana Emila Rojca, ki se dogodka tokrat žal ni mogel udeležiti, je pa vsaki skupini namenil prelep

voščilo s podpisom župana Emila Rojca in čudovito rožico iz krep papirja, ki jim bo polepšala prihodnje dneve. Društvo podeželskih žena je posebej za to priložnost spekle linške piškote z marelično marmelado, ki so se odlično podali k dišeči kavici. Ker pa starejši naravnost obožujejo vsakodnevne obrede pitja kave, je župan Emil Rojc vsaki od treh skupin podaril zvrhano vrečko kave, s katero se bodo varovanci lahko razvajali tako v dopoldanskih uricah kot v zaspelih popoldnevih. Za zaključek druženja so vsi skupaj veselo zapeli, saj pesem družijo staro in mlado. Tisti najbolj pogumni pa so se zavrteli ob zvokih glasbe, ki je kar vabila na plesišče. ●

S temi čudovitimi verzi, ki so hvalospev ženskemu rodu, je zbranim ob dnevu

PESTER MAREC V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

V torek, 6. marca, smo si ogledali nastop *Gledališkega kluba Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica*, ki je stanovalcem doma starejših zaigral predstavo z naslovom *Le kdo še verjame v pravljice*, ki je nastala pod vodstvom učiteljice Gabi Blokar.

Ob dnevu žena so nas obiskali aktivisti *Rdečega križa*, ki so stanovalce v imenu bistrškega župana Emila Rojca obdarili s kavo in piškoti.

V torek, 13. marca, sta dekanjska *Karitas* in *KD Bršulin banda* iz Harij v dvorani doma organizirali redno mesečno *Medgeneracijsko druženje*.

V četrtek, 15. marca, nas je svojim nastopom navdušila skupina *Serenate*, ki deluje pod okriljem združenja *Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini* iz Pirana. Skupino vodi gospod Arcangelo Svettni. Bolezen je skupino prepolovila, vendar so ostali trije člani (kitara, mandolina, tamburin, vokali) uspeli ustvariti

vzdušje, ki je poneslo stanovalce nazaj v mlada leta. Odmevali so zvoki *Tarantele*, skladbe *O sole mio*, *Marine* in drugih slovenskih ter hrvaških pesmi. Stanovalci so nam zaupali, da so italijanske pesmi zapisane v njihovih srcih in da mediteranski melos vedno pritegne na plano njihova najbolj skrita čustva.

Predzadnjo soboto v mesecu marcu je v domu starejših na Medenovem hribu potekalo druženje stanovalcev integrirane enote s člani *Društva Sožitje*.

Na veliki petek smo s stanovalci barvali pirhe in se pripravljali na veliko noč. V prostorih doma je gospod Danilo Bro-

žič s sodelavci organiziral tudi križev pot.

Na dan pred veliko nočjo smo skupaj s stanovalci prisostvovali žegnaniu velikonočnih jedi. Na velikonočni ponedeljek pa so se stanovalci in obiskovalci udeležili velikonočne svete maše.

Ves mesec je v domu starejših potekal projekt, ki nosi naslov *Teden domače kuhinje*, o njem pa bomo pisali v naslednji številki *Odmevov*.

Pošiljamo vam lepe spomladanske pozdrave iz Doma starejših občanov Ilirska Bistrica! ●

Vesna Bizjak

DEMENCA JE MED NAMI! PREHITIMO JO Z ZNANJEM IN POTREBNIMI INFORMACIJAMI!

Dom starejših občanov Ilirska Bistrica je bil za primorsko-notranjsko statistično regijo od 15.–17. februarja gostitelj brezplačnega programa izobraževanja Več in še več o demenci.

Program je sofinanciran s strani Ministrstva za zdravje RS, nosilka programa izobraževanja pa je Socialna zbornica Slovenije skupaj s konzorcijskimi partnerji: Dom starejših Rakičan, Splošna bolnišnica Murska Sobota, ZD Novo mesto, ZD Murska Sobota, Zavod za pomoč družini na domu Vitica iz Gornje Radgone.

Temeljni cilj programa je izobraževanje in osveščanje ljudi o demenci v vseh statističnih regijah in prenos znanja ter ključnih poklicnih kompetenc strokov-

nih delavcev in sodelavcev na področju oskrbe oseb z demenco v institucionalnih in domačih okoljih. Predavali so strokovnjaki s področja socialnega dela, psihiatrije, nevrologije, zdravstvene stroke na primarni ravni, socialne gerontologije, institucionalnega varstva, pomoči družini na domu, skupin za samopomoč in prostovoljstva.

Brezplačnega izobraževanja, ki je potekalo tri dni v treh skupinah z 11 predavatelji, se je udeležilo 51 slušateljev.

Večinoma so bili zaposleni iz primorsko-notranjske statistične regije, ki se pri svojem delu posredno ali neposredno srečujejo z osebami z demenco. Manj pa je bilo svojcev in občanov, ki bi od strokovnjakov lahko dobili veliko informacij o demenci in usmeritev, kako ravnati z osebo z demenco. Teme so se dotikale institucionalnega varstva in oskrbe oseb z demenco ter drugih vrst pomoči osebam z demenco v domačem okolju.

Vendar nikoli ni prepozno! Vsako prvo sredo v mesecu ob 18. uri lahko dobite informacije, usmeritve in podporo pri Spominčici, ki se mesečno srečuje v prostorih Doma starejših občanov Ilirska Bistrica. V primeru, da potrebujete pomoč prej, sva vam na voljo Vesna na telefonu 070 550 578 in Nadja na telefonu 041 275 172.

Lepo vabljeni! ●

Nadja Vidmar

ZDRAVSTVENO PREVENTIVNO PREDAVANJE ZA VSE

V okviru programa prizadevanj za organizirano gibanje in zdrav življenjski slog za vse Koronarno društvo Ilirska Bistrica vsako leto v času zimskih šolskih počitnic organizira zdravstveno preventivno predavanje.

Predavanja iz tega programa so namenjena članom in članicam društva pa tudi vsem občanom in občankam, ki jih zanimajo področja ohranjanja zdravja. Letošnje javno predavanje je bilo namenjeno boljšemu spoznavanju področja zdravil, zdravilnih učinkovin in prehranskim dopolnil z zdravilnimi učinki. Predavanje z naslovom *O pravilni in varni rabi zdravil* je bilo v četrtek, 22. februarja, ob 18. uri v mali dvorani Doma na Vidmu. Nosilki predavanja s pogovorno delavnico sta bili strokovni delavki Javnega zavoda Kraške lekarne Sonja Jus Valenčič in Sandra Šturm – magistri farmacije. Udeležencem sta predstavili

in pojasnili številna dejstva, vezana na pravilno rabo in hrambo zdravil in drugih zdravilnih učinkovin ter odgovorili na številna vprašanja. V drugem delu sta posebej predstavili prizadevanja in akcije *Kraških lekarne*, da bi vsem bolnikom, njihovim svojcem in drugim sodelujočim v postopkih zdravljenja dodatno individualno svetovali glede pravilnega predpisovanja in učinkovite rabe različnih vrst zdravil. Udeleženci srečanja so bili zelo zadovoljni z novimi spoznanji in so predavateljici nagradili z aplavzom.

Ob tej priložnosti se društvo še enkrat zahvaljuje JZ Kraške lekarne in tovarni zdravil Krka, d.d., da sta nam omogočila dodatna in zanimiva znanja na tem pomembnem področju ohranjanja zdravja. ●

Jože Valenčič

POČITNIŠKE DELAVNICE

Ponudba Centra za socialno delo Ilirska Bistrica za aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa v času zimskih počitnic je pritegnila 32 otrok, ki so v treh dneh doživeli, spoznali, počeli in videli marsikaj zanimivega.

»Štartal« smo v športnem duhu in tako poskrbeli za dobro energijo tridnevnega druženja. Seveda smo se prej spoznali, saj se nekateri še nismo srečali. Po registraciji, spoznavanju in udomačevanju v skupini smo se odpravili v Dom na Vidmu. Tam nas je počakal rokometni trener Dragan Grubič in nam pokazal rokometne spretnosti ter nas seznanil s pravili igre. Otrokom je njihova neustavljiva energija še kako prišla prav, saj je bilo potrebno na igrišču pokazati veliko spretnosti in fizične pripravljenosti. Na koncu so odigrali rokometno tekmo pod budnim očesom sodnika Grubiča.

Oh, kako je prijala malica, ko smo se vrnili v Sončkove prostore! Še ustvarjanje je v nadaljevanju druženja lahkotnejše teklo, tako kot so bili lahkotni izdelani metuljčki, ki so jih otroci odnesli domov.

Drugi dan delavnic smo posvetili projektu *Tječe tječe bistra uoda*, ki poteka skozi celo leto in je namenjen spoznavanju dediščine naših krajev. Prejšnje počitnice so nas gostili v Harijah, tokrat pa

smo spoznavali Bistrico. Naša pot se je pričela v *Fotoateljeju Maraž*, kjer nas je pričakala znana fotografska družina, ki je v preteklosti v svoj objektiv ujela marsikaterega Bistričana. Ogledali smo si lesen fotoaparat, ki ga je oče gospoda Emila pripeljal s seboj na kolesu iz Vrtojbe. Izvedeli smo ob katerih priložnostih so se ljudje največ fotografirali, za konec pa posneli skupinsko fotografijo v ateljeju. Mateja, ki nadaljuje družinsko tradicijo, nam je obljubila, da bo to tradicijo še naprej negovala in čez dve leti proslavila 100-letnico ateljeja.

V *Knjižnici Makse Samsa* nam je knjižničarka Tadeja z belimi rokavicami, da ne bi poškodovala in umazala knjig, odkrila dragocenosti, ki jih skrbno hranijo na domoznanskem oddelku. Bili smo presenečeni, da nekatere knjige zaklepajo. Pokazala nam je, kako ravna jo s posebnimi izvodi knjig in dokumentov.

Ogledali smo si Dalmatinovo *Biblijo* in na starih razglednicah prepoznali vsak svoj kraj.

Gospod Janez

Ličan nam je pred-

stavil Bistrico nekoč. Na starih fotografijah smo videli, kako je iz majhne vasi nastajalo veliko naselje. Bili smo navdušeni nad bazenom v *Parku Nade Žagar*, nad fotografijami novozgrajenega hotela *Lovec* in nešteto zanimivostmi. Najbolj nas je presenetilo, da so na prostoru, kjer sedaj domujejo občina, upravna enota in sodišče, nekoč stali bistriški zapor. Spoznali smo tudi bogato družinsko dediščino Ličanovih, ki je našemu kraju pustila mogočen pečat.

Po malici nas je v mesnici *Puc* pričakal gospod Maksimiljan Puc. Še dobro da smo prej pomalicali, saj nas je omamil vonj klobas in drugih suhomesnih dobrot. Mesar Maksimiljan nam je predstavil čas, ko še nismo poznali velikih trgovskih verig z velikimi nakupovalnimi vozički. Gospodinje so takrat enkrat tedensko kupile kilogram mesa, ki je velikim družinam zadostoval za cel teden. Izvedeli smo, da mesarji radi jedo tudi zelenjavo. ●

Našo pot smo tokrat zaključili v *Galeriji Doma na Vidmu*, kjer smo si ogledali razstavo fotografij pustnih mask. Koža se nam je naježila, ko smo se skušali vživeti v preteklost in v dolge mrzle noči, ki jih je skromno razsvetljeval le ogenj na ognjišču in sta vsaka najmanjša senca in najtišji šum pomenila prisotnost duhov, pošasti in zverin. Te strašljive podobe so lahko premagale le še bolj strašljive maske. Tako smo spoznali, da »šjme« niso lepe in prijazne, ampak naj bi zbujale strahospoštovanje.

Dopoldan po Bistrici je hitro minil. Izvedeli smo marsikaj zanimivega. A to je bilo le nekaj kamenčkov iz mozaika naše bogate preteklosti. Ostale kamenčke bomo v mozaik vpletli naslednje počitnice.

Sredine delavnice so se začele na prav poseben način. Imeli smo kviz in to ČistoTaPravi Etnološki kviz. Po skupinah smo odgovarjali na vprašanja, ki so se nanašala na torkovo spoznavanje Ilirske

Bistrice. Vse skupine so imele odlične rezultate, kar je dokaz izvrstnega torkovega sodelovanja.

Malico smo si tokrat pripravili sami. Umili smo si roke, zavihali rokave, nadelili »fjrtohe« in zamesili nekvašen kruh. Uporabili smo recept za »čapatije«, kakor se imenujejo indijski kruhki. V slovenski kulinariki so poznani kot mlinci, v Latinski Ameriki kot tortilje, na Bližnjem vzhodu pa imajo armenski lavaš in pideh, egiptovski ajš in perzijski barbari.

Maso za »čapatije« smo zamesili iz moke, vode in soli. Testo smo razdelili na enake majhne kroglice in vsako posebej na rahlo pomokani delovni površini razvaljali v krog s premerom 15 cm. Na kuhalnik smo pristavili ponev (najboljša je železna, lahko pa je tudi teflonska), jo segreli in nato vanjo položili »čapati«. Vsak si je vzel svoj spečen kruhek in ga namazal s slastnim namazom, ki je bil lahko sladek ali slan. Otroci so z zani-

manjem spremljali dogajanje in pridno sodelovali ter pripravljeno z veseljem pojedli, kar je bilo svojevrstno preseñenje. Navdušeni so bili tudi nad dejstvom, da se kruh hitro in enostavno naredi; da zanj potrebujemo malo sestavin in da se lahko hitro speče.

Otroci so pri vseh delavniških aktivnostih radi sodelovali. Nekateri so prejeli tudi diplomo za vzorno vedenje. Za ključek oz. piko na i pa sta bili kar dve torti!

Program delavnic so pripravile in izvedle strokovne delavke, zaposlene na CSD Ilirska Bistrica v programih: *Dnevni center Sonček*, *Laična pomoč otrokom Kresnička*, *Večgeneracijski center in Bivalna enota Pod Drago*.

Velika pohvala in zahvala gre predvsem otrokom, ki ste bili najboljši, in našim zunanjim mentorjem, brez katerih ne bi bilo tako popolno! ●

Darja Grilj Baša

5. mednarodno srečanje ljubiteljev vozil

Alfa Romeo

»ALFAFEST BRKINI 2018«

PROGRAM

sobota, 21.4.2018

- 11,00 - 13,00 : Zbor udeležencev na »Placu«
- 14,00 : Panoramska vožnja do Matavuna
- 15,30 - 17,30 : Voden ogled »Škocjanskih jam«
- 19,30 : Večerja in druženje v Triglav pubu

nedelja, 22.4.2018

- 8,30 - 10,30 : Zbor udeležencev na »Placu«
- 11,00 : Panoramska vožnja:
Ilirska Bistrica-Studena gora-Starod-Podgrad
- 11,45 - 13,45 : Postanek pri Pensionu Patrik v Hrušici
- 14,00 : Panoramska vožnja:
Obrov-Pregarje-Prem-Ilirska Bistrica
- 15,30 : Kosilo v Triglav pubu
- 17,30 : Podelitev zahval in priznanj

»PATRONAT INCA« ODSLEJ TUDI V ILIRSKI BISTRICI

Patronat INCA, ki brezplačno ščiti in obvešča vse ljudi o pridobljenih pravicah glede pravnih in pogodbenih odlokov, ki se nanašajo na delo, zdravje, državljanstvo, socialno in ekonomsko skrb ter pokojninsko zakonodajo, konec aprila odpira svoje prostore tudi na Bistriškem.

il Patronato della CGIL

Slovenia

Socialni patronat INCA SLO, ki ima sedež na Muzejskem trgu 7 v Kopru, uspešno sodeluje s pokojninskimi zavodi, kot sta ZPIZ v Sloveniji in INPS v Italiji, z upravnimi enotami, finančnimi uradi, bankami in domovi starejših občanov, da bi lahko upokojujencu, prejemniku italijanskih pokojnin ali zaposlenemu brezplačno nudil vso potrebno podporo pri uveljavljanju njegovih pravic in dolžnosti. Patronat INCA posreduje pri vodenju mednarodnih pokojninskih zahtevkov; preverja plačane prispevke in pogoje upokojevanja v Italiji; sodeluje s 1.741 patronati INCA v Italiji in 146 patronati po celem svetu; ščiti že pridobljene pravice; posreduje zahtevane podatke INSP-ju; posreduje pri informacijah glede zdravstvenega varstva in brezposelnosti; svetuje o pravnih zadevah in aktivno sodeluje v projektih EU.

Društvo INCA SLOvenija – PATRONAT INCA SLOVENIJA – je bilo ustanovljeno leta 1992 kot rezultat prijateljskega sodelovanja med Obalno sindikalno organizacijo KS90 – kasneje ZSSS iz Posočja in sindikatom CGIL iz Furlanije-Juljske Krajine z jasnim ciljem nuditi kvaliteten servis in pomoč prebivalcem Slovenije pri uveljavljanju pravic za pridobitev italijanske pokojnine na podlagi dvostranskih sporazumov med sosednjima državama in mednarodnih konvencij. Za ustanovitev Patronata INCA meje nikoli niso bile ovira, saj sta samo delovanje in dejavnost pozitivno vplivala na utrjevanje dobrososedskih odnosov ob meji.

Zaradi vedno večjih potreb je društvo svojo dejavnost sčasoma razširilo na kraško področje, Posočje in Vipavsko dolino. Danes je Patronat INCA SLO prisoten v Kopru, Novi Gorici, Sežani, Postojni, Tolminu in Ajdovščini.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo in s prostim pretokom delavcev se je njihova dejavnost razširila tudi na delavce, zaposlene v Republiki Italiji, katerim pomaga pri njihovi zaščiti in uveljavljanju pravic iz zaposlitve.

Patronat INCA deluje v 26 državah in v svojih pisarnah nudi pomoč pri zaščiti pravic delavcem, zaposlenim v Italiji, in upokojujencem oz. prejemnikom italijanskih pokojnin.

Zaradi vedno večjih potreb in povpraševanja prebivalcev z ilirskobistriškega bodo odslej prisotni tudi v Ilirski Bistrici. **26. aprila bodo odprli svoje prostore v sklopu Večgeneracijskega centra (VGC) Dom na Vidmu.** Na začetku bodo za stranke na voljo **vsak četrtek v mesecu od 13. ure dalje**, po potrebi pa bodo svojo prisotnost v Ilirski Bistrici še povečali. ●

OBISK PREDSTAVNIKOV »DRUŠTVA SOŽITJE ILIRSKA BISTRICA« PRI PREDSEDNIKU DRŽAVE

V Društvo Sožitje je prispelo povabilo predsednika države Boruta Pahorja na sprejem v državniško palačo.

Predsednik Društva Sožitje Tonjo Janežič me je povabil, da skupaj sprejmeva nekaj odločitev glede obiska. Še nikoli se nismo znašli na takšni preizkušnji. Stali smo pred dilemo, koga izmed članov društva izbrati, da se udeleži obiska. Vsi si tega želimo, vendar je bil obisk številčno omejen. Po temeljitem premetavanju idej je prevladalo skupno mnenje, da se tako visokega srečanja poleg predsednika društva udeleži predstavnik staršev, varovanec ali varovanka in jaz kot nosilka klubske dejavnosti v društvu. Priznam, da je tiha želja vsakega državljana srečanje s predsednikom države in rokovanje z njim. Ta možnost je bila tokrat ponujena tudi našemu društvu. Sanje? Ampak ne! To je bila priložnost, ki smo jo želeli tudi mi izkoristiti. V ponedeljek, 26. februarja, smo se v pravih zimskih razmerah odpravili na pot. Poledenela cesta, sneg, močna burja, ... nas niso ovirali, saj smo polni adrenalina in pričakovanja srečanja z eminenco naše države premagovali meter za metrom vse prej kot dobre poti proti naši prestolnici.

V Ljubljani nas je že takoj po izstopu iz avtomobila pričakal srhljivo leden mraz,

a smo bili že ob vstopu v predsedniško palačo deležni toplega sprejema prijaznega osebja. Z vsemi vami bi rada podelila svoj prvi občutek, ki se je pojavil ob vstopu v predsedniško palačo in me je spremljal ves čas obiska. Prav gotovo smo dušo sprejemu vdahnili člani in članice Društva Sožitje. Predsednica Zveze Sožitje dr. Katja Vadnal se je v uvodnem nagovoru zahvalila predsedniku države za sprejem in ga seznani s programskimi usmeritvami skrbi za boljši jutri vseh varovancev in njihovih družin. Iz predsednikovega nagovora smo takoj začutili njegovo naklonjenost do varovank in varovancev ter njihovih staršev. Posebno pozornost in čestitke je namenil predsednikom Društev Sožitje, ki so ali bodo slavili svojo okroglo obletnico delovanja v letošnjem letu.

Predsednik države si je vzel čas tudi za nas. Predsednik Društva Sožitje Ilirska Bistrica Tonjo Janežič mu je najprej posredoval skupne pozdrave vseh naših članov in članic ter mu izročil skupno darilo, ki so ga izdelali naši varovanci. Predsednik je bil nad darilom presenečen. Z mimiko je izrazil zadovoljstvo in njihovo knjižico v celoti prelistal. Podarili

smo mu tudi zbornik in DVD, ki je bil priložnostno izdan ob 30. obletnici delovanja našega društva. Predsednik Pahor je v pogovoru z Janežičem dal obljubo, da nas bo obiskal v društvu, ker si želi srečanja z našimi varovanci. Med obiskom sem opazovala našo mlajšo varovanko društva, ki je z velikim veseljem spremljala srečanje. Če je veselje srca človekovo veselje in sreča, je bil ravno te pozornosti deležen Tonjo Janežič, predsednik Društva Sožitje Ilirska Bistrica, od naše mlade članice Liljane Andjelič, ki se mu je na posebno topel in svojstven način zahvalila za edinstveno osebno doživetje s predsednikom države.

Po zaključku smo se kot v sanjah, a polni prelepih vtisov, vračali proti domu. Spomini počasi bledijo, vendar nikoli do konca ne zbledijo. Spomin na ta dan pa ostaja med nami še vedno tak, kakršnega smo doživeli. Upam in si lahko le želim, da bi bilo takih srečanj še več, da se jih bomo lahko spominjali še dolgo, dolgo. ●

Alenka Dolgan, Društvo Sožitje

POSEBNOSTI ODVISNOSTI OD ALKOHOLA PRI ŽENSKAH

doma ne vidijo ničesar lepega in so samorastniki, zato gredo pogosto po njihovih poteh. ●

Terapevtka
Jasmin Tomažič

Včasih je bila odvisnost od alkohola pri ženskah redek pojav. Zaradi tradicionalnih navad, ki so bile zakoreninjene, ženska ni zahajala v gostilne, ni pila niti kadila na javnih mestih.

Danes pa je ženska enakopravna; osvobodila se je podrejenega položaja v družbi; javno kadi in pije. Tako postaja alkoholizem tudi med ženskami vse pogostejši. Na pet moških alkoholikov je ena ženska alkoholičarka.

Odvisnost od alkohola pri ženskah se pojavlja nekaj let kasneje kot pri moških – nekako po 35. letu starosti. Zajame ženske najrazličnejših poklicev, pogostejše pa so prizadete gospodinje. Te so vezane na delo v stanovanju, ki je dolgočasno in enolično. Obremenjene so s problemi družine in slabo vključene v družabno življenje. Ker so ulete v začaran krog brez upanja na korenitejšo spremembo, se hitro znajdejo v konfliktnih situacijah. Ko iščejo izhod, lahko postane beg v alkoholiziranost eden od ventilov razbremenitve.

Znan je vpliv hormonskih sprememb ob menstruacijah ko so ženske pogosto napete, potrte, vzkipljive, razdražljive, alkohol pa blaži te tegobe.

Pozni alkoholizem, ki se razvije v menopavzi, je povezan predvsem z duševnimi spremembami pri ženskah v tem obdobju.

- Otroci se osamosvojijo in zapustijo dom.
- izguba moža (Osamljena poišče tolažbo v alkoholu.)
- Ženska pogosto začne z alkoholizirano ob moževem alkoholizmu.

Nekatere značilnosti odvisnosti od alkohola pri ženskah:

- kombinirana odvisnost od alkohola in tablet;
- pogostejše kot moški pijejo žgane pijače;
- običajno pijejo same na skrivaj;
- pogostejše so zdravstvene težave – zlasti duševne komplikacije;

- otroci so bolj prizadeti in zanemarjeni, saj mož pogosto dvigne roke tako od žene kot od otrok;
- zakoni, v katerih pije žena, hitreje razpadejo, saj so možje manj pripravljeni pomagati ženi;
- pogostejše in prej moralno propadejo;
- nekatere zaidejo tudi v prostitucijo;
- težje in kasneje se odločijo za zdravljenje (bojijo se, da bodo v javnosti ožigosane).

Nekatere zaposlene ženske odkrito pijejo v moški družbi, druge pa pitje v javnosti kontrolirajo, odvisnost pa potešijo za domačimi zidovi. Gospodinje pred partnerji dolgo prikrivajo odvisnost, po malem pijejo ves dan, denar za pijačo pa jemljejo iz družinske blagajne. Te žene se čustveno odtujijo od moža in otrok, vendar to ohlajanje odnosov poteka zelo počasi, da možje dolgo ne spregledajo. Žene tarnajo, da so utrujene in zakon se začne krhati, čeprav možje ne najdejo pravega vzroka za to. Preobrat nastane, ko mož najde ženo pijano in postane zelo zbežan. Tako zbežan mož se odseli in ženi ni v podporo. Nasprotno pa žene možem večinoma stojijo ob strani.

Žena in mati ostane z otroki sama in z njimi zgradi nezdrav odnos, ki otežuje otrokovo zorenje in osamosvajanje. Mati, ki popiva, ne more skrbeti za otroka. Neredno ga hrani, pušča ga nečistega in samega. Vzgoja je nedosledna. Otroku ne daje občutka varnosti, ga dela zbežanega in neodločnega.

Otroke močno zaznamuje prisostvovanje prepirom med starši. Ti otroci so preplašeni, negotovi in se zapirajo vase. Pogosto so nevrotični ali kažejo različne vedenjske motnje.

Večji otroci se matere, ki pije, bojijo, po drugi strani pa jih je strah, da bi jo izgubili, ker večkrat pade in obleži. Otroci

ROKA

*V roki držiš roko –
ne veš, kaj bi z njo,
ne veš, čigava je,
ne veš, kaj prosi te.*

*Poglej oči, ki roki tej sledijo.
Poglej oči, ki ti govorijo.
Krik slišal boš v tišini,
v očeh vdel bolečino,
čutil roko, ki drhti
in toplino si želi.*

SREČA

*Kaj naj rečem ti,
ko srečen sem?
A ne verjameš mi?
Kaj naj rečem ti,
da srečen bi bil tudi ti?
Srečo glej s svojimi očmi,
s svojim srcem
čuti srečo ti.
Bodi srečen že, da si,
zavedaj se, da to si ti.
Kaj naj rečem ti?
Še bolj sem srečen,
če si srečen ti!*

Helena,
žena zdravljenega alkoholika

VEČGENERACIJSKI CENTER – MOŽNOST IN PRILOŽNOST ZA VSE

Večgeneracijski center Dom na Vidmu v letošnjem letu nadaljuje svoje poslanstvo z nekaterimi novimi vsebinami.

V mesecu marcu smo začeli v prostorih Kresničke oziroma v stanovanju, ki je namenjen programu *Laična pomoč družinam*, izvajati zanimive delavnice.

Ob ponedeljkih smo od 9. do 11. ure kuhali in pekli in tako bo še lep čas. V svet lokalnih tradicionalnih jedi nas vodijo članice *Društva podeželskih žena Ilirska Bistrica*, ki poskrbijo za izjemne kulinarične stvaritve in užitke. Druženja so priložnost za obujanje spominov na kuhinjo naših babic in mam ter so pogosto začinjena s smehom in dobro voljo.

V preteklem mesecu smo se ukvarjale s sladicami iz kvašenega testa, in sicer s štruklji, potico, prazničnim kruhom in minutarji. Bilo je zanimivo spoznavati skrivnosti, ki so ključne za dober izgled in okus omenjenih dobrot.

Pod mentorstvom članic omenjenega društva smo v eni izmed delavic spoznali vse skrivnosti peke piškotov. Pekli smo jih za potrebe lokalnega RK, ki jih je podaril varovankam v Domu starejših občanov kot del prazničnega darila ob osmem marcu, kjer je VGC sodeloval tudi v kulturnem delu srečanja prostovoljcev RK in varovancev DSO.

V mesecu aprilu se bomo lotili kuhanja lokalnih »starinskih« jedi in bomo zelo veseli tudi moške družbe.

Ob torkih se dobivamo ob istem terminu na isti lokaciji vsi tisti, ki si želimo pridobiti določene ročne spretnosti in znanja ali pa jih deliti. Ker je mesec marec preko dveh praznikov, ki sta posvečena ženskam in mamam, zelo povezan z rožami, smo se ta mesec lotili izdelave papirnatih rož, ki imajo na Bistriškem zelo močno in dolgoletno tradicijo. Pridobljeno znanje smo izkoristili za izdelavo velikonočnih aranžmajev oziroma butaric. Papirnate rože, butarice in velikonočne aranžmaje smo izdelovali na popoldanski delavnici. S papirnatimi rožami je VGC zašel tudi v vrtec in v osnovno šolo, z aranžmaji pa na velikonočno razstavo na grad Prem, na kulinarično delavnico velikonočnih jedi v Dom na Vidmu, nekaj pa jih je na ogled v vitrini Doma na Vidmu.

Naslednji mesec se bomo seznanili s polstenjem, vrbopletarstvom in rišeljem.

Kot je že v navadi, bodo tudi v bodoče sredini večeri rezervirani za »udarne dogodke«, ki bodo vsebinsko zelo raznoliki, zanimivi, aktualni, poučni, ...

Prisrčno vabljeni, da se nam pridružite!

DEJAVNOSTI V MESECU APRILU

VSAK PONEDELJEK

8.00–9.00
v VGC Dom na Vidmu

9.00–11.00
v Kresnički, Prešernova 25 A

17.00–18.00 in
18.00–19.00
v VGC Dom na Vidmu

19.00–22.00
v VGC Dom na Vidmu

IZOGNIMO SE STRESU Z ANTISTRESNO TEHNIKO »STRESANJE«, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

LOKALNO, TRADICIONALNO: PRIPRAVA »STARIH« JEDI, izvajalke članice Društva podeželskih žena Ilirska Bistrica, kontakt 041 484 937

SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV poteka v dveh skupinah, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič.

ACCESS BARS IZMENJAVE, facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

VSAK TOREK

9.00–11.00
v Kresnički, Prešernova 25 A

9.00–11.00
v VGC Dom na Vidmu

16.00–17.30
v VGC Dom na Vidmu

DA NE BI POZABILI! 3. in 24. aprila: RIŠELJE (Jerica Strle), **10. aprila: VRBOPLETARSTVO** (Jože Boštjančič), **17. aprila: SUHO IN MOKRO POLSTENJE** (Miljenka Moharič), kontakt 041 484 937

NADGRADIMO SVOJE ZNANJE, tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času

SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič

VSako SREDO

16.00–17.30
na OŠ Antona Žnidaršiča

VSak ČETRTEK

9.00–12.00
v VGC Domu na Vidmu

VSak ČETRTEK ČETRTEK V MESECU
od 13.00 dalje v VGC Dom na Vidmu

VSak PETEK

9.00–12.00
v VGC Domu na Vidmu

RAČUNALNIŠKI TEČAJI, izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

RISANJE IN SLIKANJE, izvajalec Erik Dolgan, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

DRUŠTVO INCA, informacije o vsebini in delova nju društva na 05 63 73 824, Diana Pelosa ali društvo.inca-oso@iol.net

SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, prijave na 040 683 015, Jasmin Tomažič

UDARNI DOGODKI V MESECU APRILU

4. 4. 2018 ob 18.00 v mali dvorani Doma na Vidmu	ACCESS BARS , Katja Štemberger
11. 4. 2018 ob 18.00 v mali dvorani Doma na Vidmu	KRIPTOVALUTE , Uroš Radosavljevič
18. 4. 2018 ob 18.00 v mali dvorani Doma na Vidmu	PODEŽELJE – PROSTOR POSEBNOSTI IN PRILOŽNOSTI , prof. dr. Anton Prosen
25. 4. 2018 ob 18.00 v VGC Dom na Vidmu	PRECENJENA IN PODCENJENA KONOPLJA , izvedba februarskega odpovedanega predavanja, Suzana Poharič
26. 4. 2018 od 13.00 dalje v VGC Dom na Vidmu	DRUŠTVO INCA , urejanje dokumentacije o delu in pridobivanju pokojnine v povezavi z Italijo

Vsi programi v VGC-ju so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV

1. ACCESS BARS, Katja Štemberger

Ali veste, da na vaši glavi obstaja 32 točk, ki vam omogočijo, če se jih rahlo dotaknete, da na lahkoten in nežen način sprostite električni naboj, ki se je v vaših možganih nabral v zvezi s čustvi, občutki, razmišljanji, pogledi, dogodki, ki ste jih doživeli tekom življenja?

Izvajanje tehnike Access bars je tako preprosto, da se je z lahkoto naučijo tudi otroci. Če si želite v svojem življenju več lahkotnosti in radosti, je ACCESS BARS zagotovo nekaj za vas.

2. KRIPTOVALUTE, Uroš Radosavljevič

Kriptovalute, Bitcoin, Blockchain, nori zaslužki, potencialni balonček, poslovanje prihodnosti in še par izrazov dandanes slišimo na vsakem koraku. V predavanju bomo dobili vse splošne informacije in odgovore na vprašanja: kaj so kriptovalute; kje in kako jih lahko kupimo; na kakšen način jih hranimo; kako z njimi upravljamo; ali jih je priporočljivo imeti, ... Tudi v Sloveniji imamo bankomate, na katerih lahko bitcoine kupujemo in prodajamo. *Stopimo skupaj v prihodnost!*

3. PODEŽELJE – PROSTOR POSEBNOSTI IN PRILOŽNOSTI, prof.dr. Anton Prosen

Z nami bo dr. Anton Prosen, dolgoletni profesor Fakultete za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani. Je dobitnik številnih priznanj in plaket s svojega področja in od leta 2016 častni občan mesta Ilirska Bistrica.

Človek je skozi stoletja kultiviral in izrabljaj podeželski prostor za

preživetje in ob tem ustvaril edinstveno kulturno krajino, tako v vaseh kot tudi v okoliškem gospodarskem prostoru. Živel in gospodaril je po načelih sonaravnosti. Sodobni človek, še posebej v času po drugi svetovni vojni, ko je veljala tako politična kot strokovna usmeritev, da je potrebno povečati stopnjo urbanizacije, je pričel gledati na podeželje kot na zaostali in nesodobni prostor. S časom smo ugotovili, da podeželje ni zgolj prostor za pridelavo hrane in bivalni prostor, temveč ima veliko pomembnih funkcij za celotno družbo. Začeli smo prostor in ljudi gledati kot potencial za razvoj novih ali za obuditev starih dejavnosti. V temu prostoru najdemo mnoge posebnosti, ki jih danes cenimo kot dediščino in obenem lahko razmišljamo o razvoju dejavnosti, ki nudijo prebivalcem zaposlitev, obiskovalcem pa razvedrilo in preživljanje prostega časa idr. Prikazane bodo metode in pristopi pri oživiljanju ali razvoju določenih dejavnosti na podeželju.

4. PRECENJENA IN PODCENJENA KONOPLJA, Suzana Poharič

Na predavanju bomo dobili odgovore na vprašanja: kako pridelujemo konopljo; kdo jo lahko prideluje in za katere namene. Poznamo njeno industrijsko uporabnost za tekstil, gradbeništvo, izolacijo, prehrano (dober vir omega-3 maščobnih kislin). Kaj je res in kaj ne, ko govorimo o zdravilnih in o škodljivih učinkih različnih sort konoplje in njene uporabe v medicini? Je res zdravilo proti raku?

5. DRUŠTVO INCA

Društvo INCA iz Kopra nudi posredovanje in vodenje mednarodnih pokojninskih zahtevkov, preverjanje plačanih prispevkov v Italiji, pogojev upokojevanja; posreduje informacije, vezane na zdravstveno varstvo in brezposelnost itd.

Vse potrebne informacije o omenjenih dogodkih boste našli na **FB profilu VGC Dom na Vidmu in VGC Pivka**, na spletnih straneh www.tockamoci.si ali www.lu-ilirska-bistrica-si, na **FB profilu Centra za socialno delo Ilirska Bistrica** in na **spletni strani Občine Ilirska Bistrica**. ●

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SREČANJA ZA LJUDI, KI SO DOŽIVELI IZGUBO

Vabimo vas, da se nam pridružite na srečanjih, ki so namenjena žalovanju, predelovanju žalosti, pogovoru o izgubi in bolečini, ki jo čutite ob tem. Mogoče vam bo lažje, če se boste o tem pogovorili z ljudmi, ki imajo podobno izkušnjo izgube kot vi.

Srečevali se bomo vsak prvi četrtek v mesecu ob 19. uri v prostorih *Zavoda Moja pot*, Šercerjeva 18, Ilirska Bistrica.

Srečanja so brezplačna.

Še enkrat vljudno vabljeni!

Kontaktne osebe:

Jerica: 040 835 678, penkoj@gmail.com

Judita: 041 707 602, judita.dso@gmail.com

Z ZNANJEM SI LAHKO OLAJŠAMO MARSIKAJ

S POZNAVANJEM AEQ METODE® PRIJETNEJŠE NA POTI

Potovanja so mi dolgo časa predstavljala problem. Vedno sem se na letalskih, avtobusnih ali avtomobilskih sedežih počutila neprijetno. Boleča in od napetosti utrujena je bila celotna hrbtenica, trd vrat in toga, težka kolena. Največ bolečin sem vedno občutila v ledvenem delu hrbtenice, kronično napetem in togem predelu telesa, kjer je že lep čas tudi žarišče mojih težav – v zadnjih letih celo zelo resnih. Seveda vsi ti neprijetni občutki niso le posledica neudobnih sedežev in naslonjal v času potovanja, ampak sta glavna vzroka moja stalna napetost in panika zaradi velikega pomanjkanja pomembnega in dragocenega znanja, kako se celostno sprostiti – telesno in duševno.

Po letu in pol rednega, radovednega in igrivega izvajanja gibov po AEQ metodi sem se že nekoliko naučila zaznavati svoje telo in z njim iz dneva v dan boljše zavestno upravljati. Zaznave same sebe v prostoru in času si dopuščam tudi občutiti in jih poskušam razumeti, kar prej zaradi prepričanja v edini prav nenasičene niti ni bilo mogoče. Mišice, ki jih ne glede na položaj ali premikanje brez potrebe napenjam, se počasi učim čutiti in jih zavestno sproščati. V sedečem položaju je seveda težje ampak zanimivo, ker je drugače.

Tako je bila vožnja iz prestolnice do letališča v Benetkah prijetnejša kot kadarkoli prej. Igranje z iskanjem najudobnejšega položaja me je hitro zazibalo v spanec, saj sem bila najbrž še vedno

preveč utrujena od viroze, ki sem ji podleгла zaradi nekaj stresnih dogodkov v zadnjem obdobju. Stres privede do preveč in predolgo aktiviranega simpatikusa, padca odpornosti in posledično večje dovzetnosti za obolenja. Ob tem naj dodam še, da sem se v situaciji, ko sem dejansko zbolela v zadnjih dneh pred odhodom na več kot tri tedne trajajočo pot, prvič po otroški dobi prepustila tistim prvinskim občutkom in telesu dejansko privoščila dva dni in dve noči popolnega počitka, gretja in potenja, kar mi je omogočilo izredno izboljšanje počutja. Pri tem je imela pglavitno vlogo neprecenljiva podpora prijatelja, ki se je izjemno izkazal, za kar se mu iskreno zahvaljujem. Pozornosti in pomoči, ki mi jo je nudil, si s svojo preteklo držo vsemogočne ledeno hladne in nedotakljive superženske (namišljene seveda) zagotovo ne bi dopustila. Tokrat pa je bilo okrevanje neverjetno hitro.

Še vedno nekoliko utrujena od visoke temperature, ki je trajala tri dni pred odhodom, sem v letališki stavbi zaradi močne klimatiziranosti zavita v šal in zimski plašč ter s kapo na glavi preseдела kakšno uro. Potem se je začelo postopanje iz vrste v vrsto, vse do letala, v katerem sem prespala nadaljnje štiri ure (zaradi velike zamude pri vzletu, kar me sploh ni vznemirilo, kot so me takšne in podobne situacije v preteklih letih). Bilo mi je udobneje kot kadarkoli do sedaj. Takoj po pristanku je sledilo panično izstopanje potnikov, ker se je vsem mudilo na naslednje lete (v kolikor jih niso zamudili) ali na avtobuse. Tudi jaz sem ga ulovila »za rep«. A za čuda brez tiste žal prevečkrat izkušene a do pred kratkim še popolnoma neukrotljive panike in negativnega stresa. Z nasmeškom na obrazu sem tik pred odhodom uspela prestreči prijaznega šoferja avtobusa, ga v irskem slogu: »Hi, how are you?« pozdravila in že smo zapustili dublinsko letališče. Sledile so tri neverjetno sproščeno prespane ure vožnje do Galwaya. V miru sem z uporabo WI-FI-ja, ki nam izjemno olajša življenje in je na irskem dostopen tudi na medkrajevnih avtobusih, rezervirala hostel, kjer sem prespala eno noč. Hostel je seveda imel nekaj pomanjkljivosti, a vedno večkrat čutim,

da bolj, kot sem pomirjena sama s seboj, manj me okolica moti in vznemirja, čeprav nered v njej hitreje opazim tako kot v sami sebi.

Preudarno, z uporabo svoje izredno bujne domišljije, se učim vedno večkrat iskati vedno bolj pravilne rešitve za ovire in težave. Vedno manjkrat se zalotim v nemočnem, paničnem vznemirjanju, kritiziranju in obsojanju, kar izvablja le negativna čustva in s tem vpliva slabo tudi na tiste, ki me obdajajo. Začaran krog gneva se tako širi v okolico. Slednjemu se torej vedno pogosteje poskušam izogniti in uspeva mi ob vedno pogostejšem in preciznejšem opazovanju in zaznavanju sebe in okolice dan za dnem, z vedno močnejšim občutenjem, vedno podrobnejšo analizo in vedno boljšim razumevanjem tega, kar zaznavajo moja čutila. Z iskanjem razlag za določene stvari skozi povezovanje in razumevanje in sprejemanje se ne prestando učim in spreminjam – počasi, a temeljito. Opazila sem, da se spremembe v meni odražajo tudi na drugih. Ljudje me sprejemajo z večjim veseljem in srčno radostjo – nekateri seveda začudeni, ker sem drugačna kot pred enim letom. S takšnim pristopom smo z nasmejanimi obrazi rešili tudi problem zamašenih lijakov v galwayskem hostlu. Vsaj začasno.

Naslednji dan sem se po nekajkratnem sprehodu po slikovitih, barvitih in živahnih ulicah Galwaya ter po obisku mestnega muzeja in dveh znamenitih cerkva odpravila na uro in pol dolgo vožnjo proti zahodu do mesteca Clifden ob samem Atlantiku, kjer me je z avtomobilom pričakala prijateljica. Še dobrih 10 km stran na podežlju v čudoviti hiši, dvignjeni na breg in pred vetrom zaščiteni z visokimi, spoštovanja vrednimi drevesi, s pogledom na ocean in oddaljene, redko posejane hiške po okoliških gričih se vedno znova začnejo in končajo epizode mojih aktivnih počitnic v Connemari. A vse je drugače, ko isto človeško bitje isto okolico zaznava skozi drug, nov, stalno nadgradljiv sistem v samem sebi. ●

Teja Logar,
učiteljica AEQ metode 1. stopnje

SVETOVALNICA

»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o **škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?**
- Potrebujete **pogovor**, da skupaj poiščemo **možne rešitve?**
- Nudimo vam brezplačno **anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.**

KONTAKT

VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ »KORAK«

Preko Zavoda Moja pot že osmo leto deluje skupina KORAK, ki jo obiskujejo ljudje s težavami v psihičnem zdravju. Pogosto o tesnobi, depresiji, paničnih napadih, obsesivno-kompulzivnih motnjah in drugih težavah težko spregovorimo, saj velikokrat ljudje ne razumejo naših stisk ali pa jih je preprosto strah, ker o tem nimajo znanja. Prav zato je skupina varno in zaupno okolje, kjer si lahko olajšate svoje stiske. Vsak v skupini ima lastne izkušnje.

Skupina je brezplačna. Srečujemo se **vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19.00** na Šercerjevi cesti 18 v Ilirski Bistrici. Vsak, ki želi obiskovati skupino, ima najprej srečanje z enim od vodij.

Dovolite reči tesnobi: »Dovolj te imam!«

Kontaktne osebe:

Jerica: penkoj@gmail.com, 040 8356 678

Judita: judita.dso@gmail.com, 041 707 602

Zasebni zavod Moja pot
Šercerjeva cesta 18
6250 Ilirska Bistrica

+386 40 835 678
www.mojapot.info

POPRAVEK

V Seznamu preživelih taboriščnic, ki je bil objavljen v februarški številki Odmevov, smo objavili napačen kraj rojstva gospe Anke Žnidaršič (Korajžnikove). Gospa Žnidaršičeva je bila rojena leta 1914 v Dobropolju.

Za napako se iskreno opravičujemo.

Uredništvo

STRES V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

(Created by Dooder - Freepik.com)

Doživljanje stresa je popolnoma naraven odziv našega telesa na ogrožajočo situacijo. Naše telo se aktivira; poraba energije se poveča; mišice se napnejo; kri se usmeri v predele telesa, ki nam omogočajo hitrejši beg ali boj v nastali situaciji. Stres je lahko zelo koristen v situacijah, ko je potrebno, da vložimo veliko energije ali da se moramo hitro in aktivno odzvati v posamezni krizni situaciji. Ko pa take okoliščine minejo, se naše telo in naše počutje zopet vrnete na običajen nivo delovanja in sledi sprostitve.

Kdaj pa je lahko stres slab za naše zdravje? Problem nastane, kadar stres traja dolgo, do točke sprostitve pa ne pride. Tak stres nam velikokrat povzročajo vsakodnevne obveznosti in pritiski. Manjši stresni dogodki, ki se kopičijo drug za drugim, imajo slab vpliv na naše zdravje. Telo se počasi iztroši, to pa privede do različnih duševnih in telesnih težav ter bolezni. Stres dokazano vpliva na zmanjšano imunsko odpornost, povišan krvni tlak; lahko povzroča glavobole, nespečnost, nekatere oblike rakavih obolenj, depresijo, anksioznost, ... Stres negativno vpliva na celotno naše delovanje.

V vašem Zdravstvenem domu vam ponujamo možnost udeležbe na delavnicah, ki vam lahko pomagajo do bolj učinkovitega spoprijemanja s stresom v vašem vsakdanu ter posledično do boljšega zdravja in počutja.

DELAVNICA SPOPRIJEMANJE S STRESOM

ob četrtek (26. 4., 3. 5., 10. 5. in 17. 5.) ob 18. uri

v Zdravstveno-vzgojnem centru (Diabetološka ambulanta – bivši KVIST), Župančičeva 5, Ilirska Bistrica

Delavnica *Spoprijemanje s stresom* je poglobljena delavnica, ki poteka v obliki štirih 90- minutnih tedenskih srečanj. Seznanili se boste z značilnostmi stresa in načini, kako ga obvladovati. Pridobili boste znanje in veščine, s katerimi si boste lahko pomagali sami in izboljšali svoje zdravje in počutje.

Delavnic se lahko udeležite vsi, ki ste starejši od 19 let. Udeležba je brezplačna. Srečanja potekajo v manjši skupini – okoli 8 udeležencev pod vodstvom psihologinje Ele Breclj. Za dodatne informacije se lahko obrnete na *Zdravstveno-vzgojni center ZD Ilirska Bistrica*:

- telefon: 05 71 12 155,
- elektronska pošta: referencna.podgrad@zdib.si.

Urnik: Zaradi gibljivega urnika in dela na terenu vas prosimo, da se za osebni obisk predhodno najavite.

Veselim se srečanja z vami!

Zdravstveno-vzgojni center

ZDRAVSTVENO-VZGOJNI CENTER je v prostorih Internistično-diabetološke ambulante na Župančičevi 5 v Ilirski Bistrici, tel. št. 05 71 12 155.

PRESEJALNI PROGRAMI DORA, ZORA, SVIT

Presejalni programi v Sloveniji potekajo v vseh starostnih obdobjih človeka. Tokrat se bomo dotaknili treh presejalnih programov v odrasli dobi: presejanje za raka materničnega vratu, raka dojke in raka debelega črevesa in danke. Poleg omenjenih obstajajo tudi presejalni programi za obolenja srca in ožilja, diabetes, depresijo, KOPB, tveganega pitja alkohola, ... Da bi bolje razumeli, čemu presejanje, moramo najprej vedeti, kaj sploh presejanje je.

Pri presejanju pregledujemo navidezno zdrave ljudi, da med njimi najdemo tiste, ki že imajo začetno stopnjo bolezni. To je pomembno predvsem zato, da odkrijemo bolezenske spremembe, še preden se pojavijo bolezenski simptomi ali znaki. Če je test pozitiven, sledi nadaljnja diagnostična obdelava.

Z presejalnimi testi dosežemo manj obolelih za določeno bolezen, manj zapletov pri obolelih, znižanje števila umrlih in zvišanje popolne ozdravitve.

Podatki, ki jih najdemo na spletnih straneh *Nacionalnega inštituta za javno zdravje*, kažejo, da udeležba v teh treh presejalnih programih v naši občini upada. Slaba odzivnost je predvsem v presejalnem programu SVIT, in sicer med samskimi in ovdovelimi moškimi.

Ker je zdravje največja vrednota, vas naprošamo, da se udeležujete presejalnih programov. Za kakršnokoli informacijo v zvezi s presejalnimi programi smo zdravstveni delavci na voljo v ambulanti vašega osebnega zdravnika in v *Zdravstveno-vzgojnem centru*.

16. aprila, 16. maja in 16. junija 2018
pa boste imeli priložnost postaviti kakršnokoli vprašanje na to tematiko na predstavitveni stojnici sejma na Titovem trgu v Ilirski Bistrici.

DORA je državni program presejanja za raka dojke, ki ga organizira *Onkološki inštitut Ljubljana* v sodelovanju z *Ministrstvom za zdravje* in *Zavodom za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije*. Program DORA omogoča vsem ženskam med 50. in 69. letom starosti pregled z mamografijo, kjer gre za slikanje dojke z rentgenskimi žarki.

Mobilna enota v Postojni je začela z delovanjem v marcu in bo delovala do meseca avgusta.

Namen programa **ZORA** je zmanjšati obolevnost in umrljivost zaradi raka materničnega vratu v Sloveniji. **Cilj** programa

ZORA je doseči najmanj 70-odstotno pregledanost vseh žensk v starosti 20–64 let enkrat na tri leta.

Program **SVIT** je preventivni zdravstveni program, ki je namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka na debeljem črevesu in danki. Vključuje preglede moških in žensk v starosti 50–74 let na vsaki 2 leti.

- <http://www.program-svit.si/sl/o-programu-svit/o-programu-svit>
- https://dora.onko-i.si/vstopna_stran/cemu_je_namenjena_dora/
- <https://zora.onko-i.si/program-zora/namen-in-cilji/>
- <http://www.program-svit.si/sl/o-programu-svit/o-programu-svit>

Vabimo vas na

SREČANJE BOLNIKOV Z MULIPLO SKLEROZO,

ki bo potekalo v četrtek, **19. 4. 2018, ob 18. uri**
v prostorih Doma na Vidmu.

Tema srečanja bo **TELESNA VADBA ZA LAJŠANJE SIMPTOMOV.**

Predavateljica bo Kristina Abram, fizioterapevtka.

Vabljeni ste vsi, ki vas ta tema zanima, predvsem pa oboleli in njihovi svojci!

Organizator: Zdravstveno-vzgojni center ZD Ilirska Bistrica

Vljudno vas vabimo na brezplačno delavnico

ZDRAVO HUJŠANJE,

ki bo prvič potekala

v ponedeljek, 16. 4. 2018, ob 18. uri

v prostorih Zdravstveno-vzgojnega centra (Internistična ambulanta – bivši KVIST) na Župančičevi ulici 5.

Na delavnici boste dobili podporo in pomoč pri zdravem hujšanju, znanja in veščine za spreminjanje prehranskih in gibalnih navad, psihološko podporo v procesu hujšanja in vzdrževanja zdravega življenjskega sloga.

Vabljeni ste odrasli in otroci ter mladina (z mladostniki naj pridejo starši oz. skrbniki)!

Časovni obseg: 15 skupinskih srečanj, ki trajajo od 90 do 120 minut in 16 srečanj telesne vadbe, ki trajajo 60 minut.

Veselim se srečanja z vami!

*Izvajalki: Barbara Janežič, dipl. med. sestra,
in Ela Breclj, psihologinja*

ORDINACIJA SA 4 IN SA KNEŽAK

SUNČANA M. TOMIČ, DR. MED. SPEC. DRUŽ. MED.

V aprilu prične ponovno z delom Sunčana M. Tomič, dr. med. spec. druž. med., v ordinaciji SA4 v ZD Ilirska Bistrica. Zdravnica bo delala tudi v *Diabetološkem dispanzerju*.

Ordinacija v Knežaku bo obratovala dalje. V njej bo ordinirala Jelena Debeljak, dr. med. spec. druž. med., ki je zaposlena tudi v *Antikoagulantni ambulanti*.

Točne urnike ambulant bomo sporočili naknadno, jih objavili v ZD in na spletni strani www.zdib.si ter v naslednji številki Bistrških odmevov. ●

RKS – Ob močno združenje Ilirska Bistrica
vas vabi na

KRVODAJALSKO AKCIJO

v ponedeljek, 9. aprila 2018, od 7. do 13. ure

v Dom starejših občanov Ilirska Bistrica.

Poleg rednih krvodajalcev, predvsem 0-, AB-, A- in B-, vabijo mlade, ki ste dopolnili 18 let, da se udeležite akcije in darujete kri.

S seboj prinesite osebni dokument in zaužijte lahek, nemasten obrok!

Z vašo pomočjo rešujemo življenja!

NA 12. LOKALNEM PREVERJANJU ZMAGALA EKIPA PRVE POMOČI OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA

Rdeči križ Slovenije – Zveza združenj je v šolskem letu 2017/2018 organizirala 12. državno preverjanje usposobljenosti osnovnošolskih ekip prve pomoči. Preverjanje je namenjeno učencem predmetne stopnje osnovnih šol v Republiki Sloveniji.

Državno preverjanje je razpisano na podlagi letnega programa dela RKS – Zveze združenj za leto 2018, skladno s programom dela 56-ih Območnih združenj RKS in programov dela osnovnih šol, ki se prijavijo k sodelovanju ter na osnovi dogovora z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Učenci in učenke Osnovnih šol Antona Žnideršiča in Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, OŠ Podgora Kuteževo, OŠ R. Ukoviča Podgrad in OŠ T. Tomšiča Knežak so se pod vodstvom mentorjev, ki so opravili 70-urni tečaj za bolničarje, usposabljali v okviru krožkov Rdečega križa, ki so potekali skozi šolsko leto.

17. marca so ekipe na lokalnem nivoju preverile teoretično znanje iz prve pomoči in poznavanja Rdečega križa ter praktično znanje na treh pripravljenih deloviščih. Preverjanje je vodila Andreja Vinšek Grilj, dr. med. skupaj s petimi strokovnimi sodelavci z licencami. Potekalo je na Osnovni šoli Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici.

Najbolj se je izkazala ekipa Osnovne šole Antona Žnideršiča, ki je zbrala največ točk in se bo 25. aprila udeležila regijskega preverjanja, ki bo v občini Hrpelje-Kozina.

Strokovno vodstvo preverjanja je ugotovilo, da so učenci in učenke vseh šol pokazali odlično znanje, kar je bilo razvidno iz zelo tesnih končnih rezultatov.

Iskrene čestitke mentorjem krožkov in vsem učencem/-kam osnovnih šol! ●

RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica

ZBIRALNA AKCIJA NA RDEČEM KRIŽU

Spoštovani občani in občanke!
Obveščamo vas, da bomo

**v torek, 10. aprila 2018, od 10. do 12. ure in
v četrtek, 12. aprila 2018, od 16. do 18. ure**

zbirali oblačila, posteljnino, zaveso, posodo,
šolske potrebščine, ...
v skladišču Rdečega križa št. 2 pod Gimnazijo
Ilirska Bistrica.

Hvala, ker boste podarili!

RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica

PREBIRANJA

Nadja Gombač (roj. Škrli), *DOLNI ZEMON, Spomini nekega časa, Samozaložba, Ilirska Bistrica 2013.*

»V moji mladosti se je v rojstni vasi veliko dogajalo. Danes moje življenje zori v klas, spomini so dozoreli. Na začetku sem nenačrtno začela zapisovati vaše običaje, pripovedi in zgodbe nekdanjega časa. Pozneje sva s sinom ugotovila, da si bogata zgodovina vasi zasluži, da se zgodovinski, etnološki in drugi dogodki ohranijo zapisani v knjigi, ki bi ostala zanamcem. Ugotovila sva, da imajo vaščani kar nekaj starih fotografij, ki bi popestrile zgodbe in dale knjigi dodatno vsebino, zato sva jih začela zbirati.«

Tako preberemo v uvodni besedi avtorice bogate monografsko-domoznanske knjige, izdane leta 2013 v Ilirski Bistrici. Najbrž bi morala čisto vsaka vasica imeti avtorja/-ico, navdušenko ali navdušenca, ki bi lahko raziskal zgodovino, običaje in navade lastne vasi. Ni je vasi, ki ne bi imela kaj povedati o sebi, o svojih prebivalcih, o vsem, kar se je dogajalo. Ti in takšni zapisi ostanejo skozi čas – ne TV ne računalniki ne telefoni – nič takega – le zapisi, pričevanja – to ostane zatrdno skozi čas. Res je, ko pravijo, da z leti spomin odhaja, se razblini, zato pa je hvaležno imeti Nadje, Vladimirje in Nete ter še veliko takih, ki bi navdušeno zabeležili vse, kar lahko priključijo iz omare spomina, in bi to predajali vnukom ali pa le zvezčičem, ki bodo nekega dne pretipkani ali muzejsko hranjeni. Avtorica nam že v začetku pove, da jo je k nastanku knjige spodbudil sin Vili Gombač, zato sta delu skupna tako pot kot pôt, se lahko reče. Knjigo krasi veliko fotografij in zgodovinskih podatkov. V kratkih zgodbah Gombačeva predstavlja rojstni kraj, družino, posameznike, ki so zaznamovali dogajanje v času njene mladosti. Zgodbe so nanizane v sedem sklopov in predstavljajo posebnosti življenja na vasi, šege kot sestavni del družbene kulture, odnose med posameznikom in družbo. Opisana so opravila ob različnih delih na polju in doma ter delo v opekarni. Nanaša več anekdot, smešnih zgodb, skrivnostnih pripovedi in zaobljub. V knjigi najdemo izvirne šale in duhovite domislice. Razkriva nam vojni in povojni čas, saj je avtorici vojna pustila veliko neljubih spominov. Ljudje so bili v preteklosti bolj povezani med seboj – naj je bilo to pri delu, v težkih trenutkih ali ob praznovanjih in imeli razgibano družabno življenje: procesije, vizite, shode, gledališke igre itd. V knjigo je vključenih veliko dokumentarnih starih fotografij, ki obujajo spomin na dogodke in ljudi, ki so zaznamovali življenje na vasi. Sin Vili Gombač pravi tako: »Mama je ena od redkih pričevalcev tistega časa, ki so ji ljudje in dogodki iz njene mladosti ostali živo v spominu in jih je na fotografijah še prepoznala tudi s pomočjo starejših vaščanov.« Vsekakor gre za izjemno dragoceno pričevanje o nekdanjem načinu življenja, o dogodkih še živečih ali tistih, ki jih ni več. Lektorica Helena Pirih Rosa je v knjigi namenoma pustila izvirno obliko tako hišnih kot ledinskih imen. Eden izmed omembe vrednih, ki jih opisuje Gombačeva, je nedvomno njen praded Josip Nadoslav Potepan, ki se je rodil ravno

8. marca 1848 in je bil eden najbolj znanih Zemoncev. Oče ga je naučil pridno kmetovati in mu privzgojil ljubezen do kmečkih del, mati Marija pa ljubezen do slovenske pisane besede in literature. Mlad je spoznal pomen slovenstva in slovenskega jezika. Ni se npr. strinjal, da so v volilnih imenikih imena in priimki v nemškem jeziku. Leta 1875 so Hrvati objavili njegove zapise o šegah in navadah v zemonski okolici. Vsa leta je pridno čebelaril in prejel tudi veliko priznanj iz sadjarstva. Ob obletnici habsburške vladavine in prihodu Franca Jožefa v Ljubljano je leta 1883 dobil državno priznanje. Če je marljivost, radovednost, vedoželjnost Gombačeva po kom podedovala, potem je to zagotovo po pradedu. Za priokus pa še odlomek iz knjige, ki je na izposoj v krajevni knjižnici.

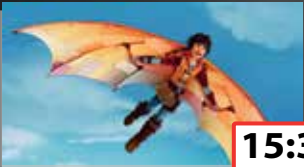
»Bilo je med vojno. Nemci pridejo v vas in nekaj se jih ustavi tudi na našem dvorišču. Gledajo okrog in eden pokaže na vrata našega svinjaka, kjer je narisana šest-kraka zvezda. Nemec nas grdo gleda in kriči: »Partizanen, partizanen!« Vsi smo prestrašeni, češ kaj nam bodo naredili. Mama jim skuša razložiti, zakaj je zvezda na svinjaku, ampak je ne razumejo in mi ne njih. Mama me pošlje iskat strica Šindovega, ki je bil vojak v prvi svetovni vojni in je znal nemško, da nam pomaga iz zagate. Nemci so vedno bolj nestrpni, končno pripeljem strica. Nemškim vojakom razloži, da tako zvezdo narišemo na vrata svinjaka, ko se prašiči gonijo, in je to nekakšen simbol, ki jih varuje, da so bolj mirni. Nemci se nasmejejo in odidejo. Čuden običaj, ki pa je bil v vojni lahko še kako nevaren.« (str. 168)

Objem do prihodnjega branja ●

Patricija Dodič

MOJKINO

**21. APRIL
DOM NA VIDMU**

15:30
**Leo Da Vinci:
Misija Mona Lisa**
SINHRONIZIRANO

17:00
Peter Zajec
SINHRONIZIRANO

18:45
**Polnočno
sonce**

20:30
Ne z mojo hčerko

Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni
dvorane uro pred vsako predstavo.

PETROL **CREM Z VLAKOM** **www.mojkino.si**

NADJA GOMBAČ GOSTJA V KOZINSKI KNJIŽNICI NA PREDVEČER DNEVA ŽENA

Na obisk in pogovor smo v zgodbarničarski krožek v Knjižnico Kozina tokrat povabili Bistričanko – Zemonko Nadjo Gombač, rojeno Škrlj, po domače Jakopovo.

Ker pa ni naključij in ker vesolje dela po svoje, naj kot zanimivost povem, da sem šele potem, ko sem jo že povabila, izvedela, da je Nadjina Gombač teta Nataše Gerdevič, ki v marcu razstavlja v kozinski knjižnici. Vesolje je res humorist, če hoče. Naključja gor ali dol, Gombačevo je močno zaznamovala druga svetovna vojna, v kateri se je rodila. Po pradedu je podedovala ljubezen do pisane besede. Rada je prebirala vse, kar ji je prišlo pod roke. Ustvarila si je družino, izgubila življenjskega sopotnika, zbolela, se dvignila in živela naprej. Rada zahaja v dom starejših in tamkajšnjim uporabnikom prebira svoje pesmi.

Doslej je izdala tri knjige, in sicer dve pesniški zbirki – *Podarim vam pesem in Moje drevo* – ter domoznansko knjigo *DOLNJI ZEMON, Spomini nekega časa*. Zbirke je posvetila pokojnemu soprogu Toniju, hčeri, sinu, družini, znancem, sovaščanom, prijateljem – skratka vsem, ki jim domoznanstvo še kaj pomeni. Njene pesmi govorijo o mladosti, pomladi,

hrepenenju, upanju, človeškem bivanju, smrti, rojstvu, mami, očetu, ljubezni, bolezni, pomladnem cvetju. Gombačeva zapisuje pripovedi, zgodbe, anekdote in vaške običaje ročno v svoje lične zvezke. Teh je veliko in najbrž jih bo nastalo še nekaj.

S sinom Vilijem sta ugotovila, da je zgodovina Dolnjega Zemona bogata in sta zato opravila veliko raziskovalno delo, ki je v letu 2013 obrodilo sadove, saj je nastala domoznanska knjiga *DOLNJI ZEMON, Spomini nekega časa*. Gre za izredno dragoceno knjigo, za pričevanje o nekdanjem načinu življenja, dogodkih, ljudeh. Knjigo bogatijo izjemne fotografije iz takratnega življenja in časa. V knjigi opiše Jakopovo družino, smešne zgodbe in anekdote iz tistega časa, družabno življenje na vasi, vaški vsakdan, vojni čas, povojni čas, vaške pripovedi, običaje in posebnosti. Avtorica, ki zapisuje tudi pravljice iz domačega loga, nas ves čas bodreče opominja, da sreča ne raste z blagostanjem; da nam bogatijo življenje drobne pozornosti, kot so: nasmeh, pozdrav, objem, narava. Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da se moramo tega vedno bolj zavedati in to tudi upoštevati. Z gostjo se je pogovarjala hudo domišljiva zgodbarničarka in članica *Literarnega društva Ilirska Bistrica* Irena Štemberger, z glasbo pa je večer popestril simpatičen harmonikar Kristian Jenko s Topolca. ●

Patricija Dodič

OB 200. OBLETNICI ROJSTVA MIROSLAVA VILHARJA

GLEDALIŠKA SKUPINA ŠČUKA

uprizorja igro

JAMSKA TVANKA

Vabilo

14. 4. 2018 ob 19. uri
Dom na Vidmu Ilirska Bistrica

Igra traja 1 uro 10 minut in ima en odmor.
Vstopnina: odrasli 5 EUR, otroci 3 EUR.

Vstopite z nami v svet vitezov in oprod.

V Jamskem gradu se med Ivanko in Bogomilom rodi nova ljubezen, za katero se bo potrebno še boriti.

POKLON SNEŽNIŠKIM LEPOTAM

Fotograf Iztok Snoj je 22. februarja v knežaškem Pumpa baru predstavil svoja dela, ki so posvečena najvišjemu slovenskemu izven alpskemu vrhu in še enkrat potrdil, da je mojster neverjetnih utrinkov.

»Če se na neki gori res dobro počutiš, pomeni, da je nekaj v njej in ne na njej. Ta dimenzija gore je primerljiva z dimenzijo človeka. Ni pomembno, kakšni smo na zunaj; pomembno je, kako globoko se znamo začutiti v sebi. Vsaka narava nam to omogoči in tudi prelepi Snežnik nam to omogoči,« je čar snežniške pokrajine na otvoritvi razstave *Pogovori z goro* v razstavnem prostoru domačega Foto kluba Sušec opisal umetnik Iztok Snoj.

Strastni poznavalec in zaljubljenec v Snežnik, ki utrinke s svojih potepanj po gorskem svetu redno objavlja na portalu *Gore-ljudje*, meni, da si bodo ljudje na slikah, ki jih je ujel v fotografski objektiv, lahko ogledali nekaj, kar jim je blizu. »Videli bodo fotografije, ki jim bodo nekaj pomenile; jih na ne-

kaj spomnile in jih morda spodbudile k obisku narave. To je namen moje razstave,« je bistvo razstavljenih del pojasnil Snoj.

Snežnik je eden izmed delčkov pokrajine, kjer je Iztok Snoj doživel naravo in našel stik s samim seboj. Pri tem sta mu veliko pomagala prijatelja Slavko in Janja Škoberne, ki sta na Snežniku preživela celotno desetletje in sta se ob ogledu fotografij spomnila, kako zelo pogrešata Snežnik. Slavko Škoberne, bivši oskrbnik *Koče Draga Karolina*, je razkril, zakaj so Snojeve fotografije tako posebne: »Ko sem prvič gledal slike, sem avtorja vprašal: »Iztok, kje pa si to našel? Jaz tega še nisem videl, pa hodim gor že toliko let.« Kot vem, Iztok ne išče motiva, ampak motiv poišče njega in to je tisto, kar ga naredi tako velikega, njegove utrinke pa tako čarobne.« ●

BISTRIŠKI LIKOVNIKI RAZSTAVLJALI PRED DOMAČIM OBČINSTVOM

V Galeriji Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici so se v mesecu marcu z najnovejšimi deli predstavili člani *Likovnega društva Franceta Pavlovca* iz Ilirske Bistrice.

Razstavljenih je bilo 27 umetniških so nastale v zadnjem obdobju in so plod slik, izdelanih v različnih tehnikah, ki aktivnega dela štirinajstih likovnikov.

Obiskovalci so si lahko ogledali najrazličnejše tematike: krajinske motive, abstrakcije, živalsko figuraliko in motive, ki so posvečeni ohranjanju kulturne dediščine.

Otvoritveno slovesnost je vodila najbolj aktivna članica društva in akvarelistka Zdenka Vinšek. Poslušali smo tudi umetnostno zgodovinarico in likovno kritičarko Polono Škodič, ki je podala oceno razstavljenih del. Obiskovalce je nagovoril tudi predsednik *Likovnega društva Franceta Pavlovca* Danijel Tomažič. Poročal je o delu in načrtih, ki so si jih zastavili za naprej.

Na prireditvi ni manjkala niti glasba. Veselo vzdušje so pričarali mladi glasbeniki *Ansambla Rojčevih 5*, ki mu skladbe ureja profesor glasbe Mirko Slosar.

Sledila sta ogled razstave in veselo druženje z umetniki. Razstavljeni motivi domačih likovnikov bodo obiskovalcem na ogled do 4. aprila. ●

Rajko Kranjec

VELIKONOČNE DOBROTE NA PRAZNIČNI MIZI

Članice Društva podeželskih žena Ilirska Bistrica so v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica organizirale kulinarično delavnico velikonočnih jedi.

Jedi imajo zelo pomembno mesto v praznovanju največjega krščanskega praznika. Po tradiciji na mizi ne smejo manjkati **pirhi, hren, šunka, hlebec kruha** in **potica**. Šunka predstavlja Kristusovo telo, hren žeblje, s katerimi je bil Kristus pribit na križ, pirhi simbolizirajo kaplje krvi, potica oziroma okrogel venec kruha pa spominja na trnovo krono. Ob tem prazniku se vsa družina zbere ob bogato obloženi mizi in uživa ob dobri domači hrani, zato so se podeželske žene odločile, da članicam sorodnih društev iz Občine Hrpelje-Kozina in domačinkam prikažejo pripravo jedi, ki so jih naučile pripravljati njihove stare mame. Udeleženke delavnice so si lahko ogledale pripravo žolce, hrena in maslenega velikonočnega kruha, za katerega so nam kuharske mojstrice izdale recept.

Pirhe, ki so jih žene skuhale v olupkih rdeče čebule, je čudovito okrasila Jerica Strle iz Večgeneracijskega centra Dom na Vidmu. Ker pa pomlad počasi že trka na naša vrata, je zbranim pokazala, kako se

izdela pomladanske cvetlice iz krep papirja.

Ob pokušini slastnih dobrot so se udeleženke strinjale, da bodo z novim znanjem brez težav pripravile najbolj okusno velikonočno pojedino do sedaj.

MASLEN VELIKONOČNI KRUH

500 g boljše moke
20 g kvasa
4 žlice sladkorja
50 g masla
50 ml olja
1 jajce
3 rumenjaki
limonina lupina
300 ml mleka
ščepec soli

Kvas, žličko sladkorja in malo mlačnega mleka zmešamo in pustimo, da vzhaja. Preostalo mleko, maščobo in sladkor prekuhamo in ohladimo do mlačnega. V presejano moko damo vzhajan kvas, mleko s sladkorjem in maščobo, rumenjake, jajce, sol in limonino lupino. Vse skupaj premesimo in stepemo v gladko testo.

Testo pustimo nekaj časa vzhajati, nato pa ga oblikujemo v kito, ki jo položimo v namaščen pekač in pustimo vzhajati. Preden damo kruh v pečico, ga namažemo s stepenim jajcem.

Pečemo 40 minut pri 180 °C.

Blagoslovljene velikonočne praznike vam želi Društvo podeželskih žena Ilirska Bistrica! ●

KULINARIČNO DOŽIVETJE Z VRHUNSKIMI VINI

V **Gostilni Skok** na Baču so prvi v teh krajih pričeli s harmoničnim usklajevanjem odlične hrane in vrhunskega vina. Tematske večere pripravljajo v sodelovanju z vinarji iz primorskega vinorodnega okoliša.

»Obiskali smo različne dogodke, kjer so uspešno spojili hrano in vino, zato smo se odločili, da bomo s tovrstno ponudbo pričeli tudi v domači gostilni. Gledali smo in se učili. Pridobivali smo bogate izkušnje in naposled smo zbrali pogum, da tudi sami ponudimo našim gostom malce drugačno izkušnjo,« je ideja o vinski-kulinaričnem večeru, ki so ga prvič organizirali lani spomladi, pojasnil Boštjan Skok in dodal: »Kuhar pripravi osnutek menija in izbere osnovne sestavine, potem pa na njegovi predlogi kombiniramo vina ter sestavimo končni meni, ki jed harmonično poveže z vinom«.

Že peto tovrstno doživetje je **Gostilna Skok** pripravila v sodelovanju z **Vinsko kletjo Goriška brda**, ki jo je uspešno predstavil sommelier Jernej Sirk. Meni s petimi hodi je izvrstno dopolnjevalo sedem skrbno izbranih vin. »Za tokratno srečanje smo pripravili izraz pristnih Goriških brd. Gre za vina, ki so v Sloveniji in po svetu zelo popularna. Za začetek smo izbrali našo klasično penino, ki je osvojila

prvo mesto med belimi klasičnimi peninami v Sloveniji na ocenjevanju penin v prestolnici. Za hladno in toplo predjed smo izbrali dve vini s svežo in sadno noto. Naslednje vino je rebula, ki je pravi izraz Goriških brd in naš šampion belih suhih vin. K glavni jedi pa smo kombinirali merlot, h kateremu smo dodali še bolj bogato vino A+ kot presenečenje večera. Ob sladici smo ponudili avtohtono sorto našega vinorodnega okoli-

ša pikolit, ki predstavlja »piko na i« naše ponudbe,« je vinsko ponudbo večera zaokrožil Jernej Sirk.

Vinska klet Goriška brda daje velik poudarek na kulturo pitja alkohola, kar zagovarja tudi sommelier Sirk: »Pri spajanju vina in hrane je obvezna sestavina tudi

voda,

ki rehidrira telo in nas osveži.

Bistvo takšnih tematskih večerov je druženje in zmerna konzumacija alkohola, saj pri nas radi rečemo, da je voda za žejo, vino pa za užitek«.

Kaj mu predstavlja vino in kakšni so njegovi načrti za prihodnost, nam je za konec zaupal gostitelj večera Boštjan Skok: »Vino je moja strast in od zmeraj me je zanimalo to področje. Z dvema prijateljema smo se leta 2013 odločili, da bomo opravili tečaj za sommelierja 1. stopnje. Ko je bila ta preizkušnja za nami, smo sklenili, da gremo naprej in dve leti kasneje smo uspešno opravili tečaj za sommelierja 2. stopnje. Veselim se novih izzivov, med katere zagotovo sodi tudi tečaj za sommelierja 3. stopnje, ki ga nameravam opraviti v prihodnosti.«

ZDRAV ZAJTRK NA GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA

V četrtek, 1. marca, smo dijakinje Gimnazije Ilirska Bistrica in aktivistke Kluba študentov Ilirska Bistrica na gimnaziji organizirale zdrav zajtrk. Da bi tako dijakke kot profesorje ozavestile o pomembnosti zajtrka kot prvega dnevnega obroka, smo zanje pripravile raznovrsten in energijsko bogat obrok.

Mizo pri dežurnem dijaku so napolnile raznovrstne dobrote: sadna nabodalca, razni oreščki, jabolčni krlji, smuti iz borovnic, polnozrnatni kruhki, ovseni piškoti, čokoladne, jabolčne in

kokosove presne kroglice. Dijakom smo na ta način približale načela zdravega zajtrka in jim predale nekaj idej o tem, kakšen naj bi bil zajtrk, ki je navsezadnje najpomembnejši dnevni obrok, saj zjutraj telo oskrbi s potrebno energijo in hranilnimi snovmi, ki jih potrebujemo čez dan.

Ko so si dijaki s pripravljenimi dobrotami napolnili želodce in nahranili možgane, so se polni energije odpravili k pouku, kjer so jim zaužita hranila pomagala pri uspešnem učenju. ●

Anja Tomažič,
Klub študentov Ilirska Bistrica

ČETRTRA TRADICIONALNA ČAJANKA KLUBA ŠTUDENTOV ILIRSKA BISTRICA

V petek, 9. marca, je v Mladinskem klubu Nade Žagar (MKNŽ) potekala naša zdaj že tradicionalna čajanka. Letos smo aktivisti Kluba študentov Ilirska Bistrica dogodek obarvali malo drugače.

Tekom večera je potekala tudi nagradna igra, v kateri so sodelovali vsi obiskovalci naše čajanke. Trije srečneži so dobili priscrne nagrade.

Klub študentov Ilirska Bistrica se zahvaljuje vsem obiskovalcem in tistim, ki so kakorkoli pripomogli k izvedbi tega odlično izpeljanega projekta. Upamo, da se vidimo tudi prihodnje leto! ●

Anja Tomažič,
Klub študentov Ilirska Bistrica

Glasbeno vzdušje, ki so ga pričarali člani akustične skupine *Comodo*, si je podalo roko z dozo smeha, za katerega sta poskrbela stand-up komika Marko Žerjal in Matic Kokošar. Seveda pa čajanka ne bi bila čajanka brez čajeve! Obiskovalcem sta bila na voljo zeliščni čaj Wellness – sprostitev in sadni čaj Mango in prijatelji, ki so si ga navzoči lahko posladkali z domačim medom. Poleg čaja smo pripravili tudi ledeni čaj z okusom granatnega jabolka in pasijonke ter razne sladice – od piškotov do mafinov. Na mizo s sladicami sta poleg naših svoje dobrote postavila tudi Marjan Krebelj, ki je pripravil japonsko sladico mochi, in Ivan Zatković iz podjetja *Zdrava skušnjava*, ki je poskrbel za presne tortice.

POIZPITNI ŽUR V PARKU SEVENTEEN

V soboto, 17. februarja, smo aktivisti Kluba študentov Ilirska Bistrica v sodelovanju s Parkom Seventeen organizirali Poizpitni žur.

Da bi si študentje po prvem izpitnem obdobju lahko pošteno oddahnili, smo zanje pripravili prijeten večer, ki so ga

zaznamovale melodije glasbene skupine *Acoustic Life*. Ob tej priložnosti so gostje v ponudbi lokala našli tudi posebni Kši-

Blue koktajl v barvah Kluba študentov Ilirska Bistrica. Za sproščujoče vzdušje pa je poleg glasbe in koktajlov poskrbela tudi nagradna igra, v kateri so si tisti, ki se jim je nasmehnila sreča, priigrali čudovite nagrade. ●

Anja Tomažič,
Klub študentov Ilirska Bistrica

EKSKURZIJA V LONDON

Med 2. in 4. marcem 2018 smo se dijaki in dijakinje 2. A in 4. A Gimnazije Ilirska Bistrica v okviru popotniškega krožka odpravili na tridnevno ekskurzijo v London. Polni pričakovanj smo v petek dopoldne z Brnika odleteli proti britanskemu otočju. Po dvournem letu smo pristali na letališču Stansted, od koder nas je čakala še dobra ura vožnje z vlakom do Londona.

Zimske vremenske razmere nam niso bile najbolj naklonjene, a to nam ni preprečilo ogleda znamenitosti britanske prestolnice. V petek popoldne smo obiskali Britanski muzej, ki velja za enega najstarejših, največjih in najslavnejših na svetu. V njem naj bi bilo shranjenih okrog šest milijonov predmetov, ki pričajo o človeški kulturi od začetka do danes. Z velikim zanimanjem smo si poskušali ogledati čim več dragocenih artefaktov.

Naslednji dan nas je pot zanesla mimo najbolj znane opatije Westminster Abbey iz 11. stoletja, kjer še danes potekajo vsi kraljevi obredi, mimo Westminsterске palače, v kateri zasedata oba doma parlamenta Združenega kraljestva in Severne Irske, nato mimo z Big Bena – znanega tudi pod imenom Elizabetin stolp, ki je trenutno v prenovi in bo v vsej svoji močnosti zadonel čez štiri leta. Med hojo po westminstrskem mostu se nam je pogled razprostiral na strugo, kjer se s svojim

hitrim tokom bohota reka Temza. Kljub megli se nam je na levi strani mostu razkazovala ena izmed novejših londonskih atrakcij London Eye – 135 metrov visoko ogromno kolo, s katerega turisti občudujejo panoramo Londona. Naše izletniške točke so bile še Shakespearov Globe Theater, Katedrala svetega Pavla, rezidenca in urad predsednika vlade Združenega kraljestva na ulici Downing Street in Tower of London – utrdba, ki stoji ob reki Temzi. Tam v svoji muzejski zbirki med ostalimi znamenitimi kronskimi dragulji hranijo tudi krono kraljice Elizabete II. S slavnim dvonadstropnim avtobusom oz. double-deckerjem smo se peljali čez dvizni most Tower Bridge. Po mestu smo se prevažali tudi s podzemnim in nadzemnim vlakom. Obiskali smo Kraljevi observatorij Greenwich, kjer smo uradno istočasno stali na vzhodni in zahodni zemeljski polobli, zatem pa poskusili tipični angleški prigrizek – fish and chips. Seveda ni šlo brez Harryja Potterja. Film o tem literarnem junaku je bil posnet prav v Londonu. Tako smo na železniški postaji King's Cross nekaj funtov zapravili v trgovini na znamenitem peronu 9 in ¾. Sprehodili smo se čez Trafalgar Square, ki velja za eno izmed največjih turističnih znamenitosti mesta.

Za zadnji dan odkrivanja britanske prestolnice smo si prihranili ogled Buckinghamске in Kensingtonске palače. Po dveh dneh ostre zime nas je zjutraj zbudilo sonce, zato smo se do Kensingtonске palače odpravili kar peš skozi Hyde park, saj je bil naš hostel v njegovi neposredni bližini. Med hojo po parku smo tu pa tam lahko opazili veverice, race in labode. Ogledali smo si zunanost palače, ki jo ima v lasti kraljeva družina kot delovno rezidenco. Tu danes prebiva princ William z družino, v 90. letih 20. stoletja pa je bila stavba domovanje princeze Diane. Izlet smo sklenili pred Buckinghamsko palačo in si ogledali menjava straže.

Ker smo bili celo nedeljo na nogah, smo po kosilu popolnoma izčrpani prisopihali na železniško postajo, od koder nas je vlak zapeljal do letališča Gatwick. Ob 18. uri smo odleteli proti domu. Vrnili smo se v poznih urah, hvaležni za novo popotniško izkušnjo in odlično preživet vikend. ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

KOLIKO NAPORA JE POTREBNEGA ZA ZDRAVJE?

Morda ste še vedno v primežu novoletnih zaobljub ali pa se v mislih že pripravljate na poletje ... Si želite, da bi nekaj spremenili, živeli drugače? Vas telo že opozarja, da morate k zdravniku? Morda pa že imate nekaj pretečenih kilometrov, toda nekje na poti ste se ustavili. Za zdravje ni bližnjic niti hitrih rešitev. Skrb za zdravje mora postati način življenja in seveda je za to potrebnega tudi nekaj napora!

Da boste lažje dosegli svoje cilje, se gibali v dobri družbi in se izognili nepotrebnim poškodbam vas prijazno vabimo, da se nam pridružite in naredite nekaj dobrega zase!

Informacije o tekaški vadbi za začetnike dobite na telefonski številki 040 187 974 ali na e-naslovu: radio.manca@gmail.com, spremljate pa nas lahko tudi na FB strani *Tekaškega društva Bistrice*. ●

Manica Radivo, TD Bistrice

V *Tekaškem društvu Bistrice* začnemo s tekaško vadbo za začetnike. Vadba bo vodena in primerna za vse, ki si želijo spremeniti način življenja; nezdrave navade zamenjati z zdravimi in poskrbeti za redno telesno aktivnost. Ker je redna vadba najpomembnejša, se bomo družili vsaj dvakrat tedensko. S kombinacijo hoje in teka bomo poskrbeli, da se bo vaš organizem postopoma prilagajal na obremenitve. V mesecu aprilu bomo organizirali tekaški tečaj, kjer boste lahko pridobili vse pomembne informacije o pravilni tehniki teka, primerni opremi in vajah.

Redna telesna dejavnost je poleg zdravega prehranjevanja bistvena za krepitev in ohranjanje zdravja. Sedeč način življenja, nezdravo prehranjevanje, stres in nezdrave razvade so vzroki za kronične nenalezljive bolezni, debelost in tudi za številne psihične težave. Današnji življenjski slog, ki ga narekuje hiter ritem življenja in usklajevanje različnih obveznosti, je za marsikoga pravi izziv, zato večina ljudi kot razlog za telesno nedejavnost navaja pomanjkanje časa. Športna hoja in tek sta najpreprostejša in najcenejša rekreacija za vsakogar, hkrati pa učinkovita preventivna ter zdravilna ukrepa za vrsto težav in bolezni. Za tek obstajajo številni razlogi. Najpomembnejši so povezani z boljšim fizičnim in psihičnim zdravjem. Med drugim krepi srčno-žilni in dihalni sistem ter mišice, vezi in sklepe; izboljšuje kondicijo in vzdržljivost; pomaga vzdrževati telesno maso ali izgubiti odvečne kilograme; zmanjšuje stres in izboljšuje samopodobo. Za športno hojo in tek ne potrebu-

jete posebne opreme. Dovolj so tekaški copati in športna oblačila.

POHOD ZA ZDRAVJE PO KETTEJEVI POTI

V SOBOTO, 7. 4. 2018

**START OB 8.30 PRED OSNOVNO ŠOLO
DRAGOTINA KETTEJA V ILIRSKI BISTRICI**

HOJA NA LASTNO ODGOVORNOST!

V PRIMERU SLABEGA VREMENA POHOD ODPADE!

OBVESTILO

Tekaško društvo Bistrce organizira

v soboto, 21. 4. 2018, ob 10. uri tekaško delavnico z Urbanom Praprotnikom.

Delavnica traja 3 ure in je primerna tako za začetnike/-ice kot tudi za zelo izkušene tekače/-ice. Začetniki/-ice se naučijo čim bolj zdravega načina treniranja in kako postati pravi tekač/-ica. To je tisti/-a, ki zna v teku zelo uživati. Bolj izkušeni tekači/-ice pa na delavnici še dodatno izpilijo svoj slog teka za iz-

boljšanje učinkovitosti teka in povečanje hitrosti.

Bistveni poudarki delavnice:

- pomen teka,
- pravilna tehnika teka (energijska učinkovitost teka, preprečevanje poškodb),
- individualna video analiza teka,

- svetovanje glede primerne tekaške obutve,
- kretilne in raztezne vaje (preprečevanje poškodb, boljša učinkovitost teka).

Tekaška delavnica je sestavljena iz prepletanja teorije in prakse. Najprej v predavalnici razmislimo o pomenu teka, njegovih poteh in stranpoteh. Sledi tek, kjer se vsako/-ega udeleženko/-ca posname z visokofrekvenčno kamero, ki je zelo primerna za video analizo posnetkov. Razloži se osnovne zakonitosti delovanja telesa pri teku, in sicer kakšna je dobra tehnika teka, zakaj je takšna in kako jo lahko usvojimo. Na delavnici se preveri primernost tekaške obutve in svetuje glede primerne tipa tekaške obutve za različne tipe stopalnih lokov. Za dobro tehniko teka in treniranja je koristno vedeti tudi, kakšno vlogo imajo posamezne mišice pri teku; kako jih krepiti in raztezati.

Cena delavnice je 25 evrov.

Informacije, prijave in plačila zbira Kovo na: gregor.kovacic@fhs.upr.si ali na 041 290 267 do petka, 13. aprila. Na dan delavnice prijave ne bodo možne.

Lep tekaški pozdrav! ●

TD Bistrce

GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZA VRTČEVSKO OTROKE OBČINE ILIRSKA BISTRICA

V sredo, 21. marca, so si otroci iz vseh vrtcev v naši občini v Domu na Vidmu ogledali predstavo *Cepetavček* v izvedbi gledališča KU KUC. Posebno za otroke iz Jelšan, Knežaka, Podgrada in Pregarij je bilo to veliko doživetje, saj so se nekateri prvič peljali z avtobusom.

Predstava *Cepetavček*, prirejena po knjigi Leopolda Suhodolčana *Cepecepetavček* je pri otrocih skušala vzbuditi ljubezen do preprostih stvari, ki jih najdemo

v domačem okolju in lahko postanejo naše najljubše igrače. Tako je kos lesa, ki je ležal na travniku, postal Polončin najboljši prijatelj po imenu Cepecepetavček.

Prireditev je finančno podprla tudi Občina Ilirska Bistrica, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. ●

KOŠARKARSKA EKIPA OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA NA FINAL4

OŠ Antona Žnideršiča se je 19. marca pred nabito polno tribuno domače telovadnice uvrstila med 4 najuspešnejše osnovne šole v Sloveniji. Tekmovanje je organizirano za igralce letnika 2003 in mlajše, kar 11 izmed dvanajstih pa se kali v našem klubu in smo nanje izredno ponosni. Hvaležni smo jim, da so tako uspešno zastopali naš klub in s tem potrdili kakovostno delo v pionirskem pogonu. Zahvaljujemo se tudi OŠ Antona Žnideršiča za izjemno podporo pri projektu *Superšolar*, ki je tem fantom omogočila nepozabno izkušnjo in uspeh na njihovi košarkarski poti.

Na prvi tekmi so na krilih glasne tribune z delnim rezultatom 17 : 0 v uvodnih minutah pokazali, da mislijo resno in že na začetku odločili zmagovalca tekme. Gorenjcem niso pustili dihati in jih s čvrsto obrambo vedno znova uspeli spraviti na kolena. Na odločilni zadnji tekmi finala je bila slika povsem drugačna, saj so igralci in gledalci trepetali za zmago vse do zadnjih sekund tekme. Na koncu so si zmago priborili igralci domače šole.

Sledi še zaključni del tekmovanja, ki bo v začetku meseca aprila. Tekmovanje je popestril tudi zelo dobro izveden spremni program, ki so ga pripravili osnovnošolci sami, med programom pa sta imela govor ravnateljica OŠ Antona Žnideršiča in nekdanji slovenski reprezentant Goran Jagodnik.

Rezultata tekem:

OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA:

OŠ JAKOBA ALJAŽA KRANJ 74 : 33 (25 : 8, 31 : 17, 28 : 8)

OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA:

OŠ BRINJE GROSUPLJE 58 : 54 (22 : 15, 19 : 21, 17 : 18)

Roster:

#4 LUKA LILIĆ
#5 ALJAŽ FRANK
#6 JAKOB SIMČIČ
#7 MARKO HRENOVEC
#8 ŽIGA SMRDELJ
#9 RENE PODRIČNIK
#10 ŽAN UDOVIČ

#11 MITJA PRIMC
#12 ŽAN VOLK
#13 GAŠPER IVANČIČ (c)
#14 KLEMEN BOŠTJANČIČ
#15 JUŠ MAJ SLOSAR
#16 MARTIN ROJC
#17 NACE PERIC

KK Plama-pur

KOŠARKARSKI KLUB PLAMA-PUR

U13 NA FINAL4

V nedeljo, 4. marca, so se naši fantje stari 13 let in mlajši mudili na turnirju *Basket4kids*, ki ga organizira *Sportklub*. Projekt je mednarodnega značaja, saj v njem sodeluje 6 držav bivše Jugoslavije. Zmagovalci vsake države se bodo uvrstili na *Final4 Evrolige*, ki bo od 18. do 20. maja v Beogradu. V srbski prestolnici bo potekal sklepni turnir vseh najboljših ekip iz regije in podmladkov najboljših evropskih ekip, ki se bodo pomerile za naslov najboljšega na stari celine.

Kljub odsotnosti naših dveh ključnih igralcev – Luke Lilića in Martina Rojca – so fantje prikazali 3 izjemne predstave in v najboljši možni luči tudi trdo delo v našem klubu. Uvrstitev med 4 najboljše ekipe v državi je veliko priznanje za našo majhno sredino – od vrha piramide nav-

z dol do staršev, ki podpirajo naše otroke pri izbiri, da bo košarka del njihove življenjske zgodbe.

Rezultati in lestvica turnirja v Sežani:

KK Mesarija Prunk Sežana :

KK Plama-pur Ilirska Bistrica 30:32

KK Hidria : **KK Nova Gorica mladi 26:31**

KK Mesarija Prunk Sežana :

KK Hidria **38:27**

KK Plama-pur Ilirska Bistrica :

KK Nova Gorica mladi **38:26**

KK Plama-pur Ilirska Bistrica :

KK Hidria **34:16**

KK Mesarija Prunk Sežana :

KK Nova Gorica mladi **44:33**

Uvrstitev:

1. KK Plama-pur Ilirska Bistrica

2. KK Mesarija Prunk Sežana

3. KK Nova Gorica mladi

4. KK Hidria

Roster zmagovalne ekipe:

#4 Borut Ujčič
#5 Jaka Peruzin
#6 Luka Cugelj
#7 Luka Kreft
#8 Vid Vičič
#9 Lovro Balajić
#10 Primož Škrj
#11 Juš Maj Šlosar
#12 Tine Batista
#13 Martin Rojc
#14 Žan Rebec
#15 Luka Lilić
#16 Žiga Rebec
#17 Samo Slavec

Slovenski *Final4* bo konec marca. Poleg naših junakov boste lahko v živo na *Sportklub TV* spremljali še Helios Suns Domžale, AKK Branik Maribor in Vrane Vransko.

KK Plama-pur

KOLEDAR DOGODKOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V MESECU APRILU

4. april ob 18.00	<i>Access bars</i> , Katja Štemberger, mala dvorana Doma na Vidmu
5. april ob 19.00	Predstavitel knjige <i>Smrt za življenje</i> , avtor Erik Valenčič, KMS
6. april ob 19.00	Otvoritev likovne razstave akademskega slikarja Veljka Tomana z naslovom <i>Pariški utrinki</i> , Galerija Doma na Vidmu
7. april ob 8.30	<i>Pohod za zdravje po Kettejevi poti</i> , start pred Osnovno šolo Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici
7. april ob 20.00	2. koncert iz <i>Cikla koncertov sakralne glasbe</i> , Mešani zbor župnije Šturje, cerkev sv. Petra
11. april ob 18.00	<i>Kriptovalute</i> , Uroš Radosavljevič, mala dvorana Doma na Vidmu
12. april ob 19.00	Potopisno predavanje Darje Avsec: <i>Svitanja – od sicilijanske mafije do norveških Vikingov</i> , KMS
16. april ob 18.00	Pogovorni večer z dr. Anžetom Logarjem, mala dvorana Doma na Vidmu
16.–30. april	<i>Razstava lesenih igrač in učnih pripomočkov družinskega podjetja Lenja iz Vrbovega</i> , KMS
18. april ob 18.00	<i>Podeželje – prostor posebnosti in priložnosti</i> , prof. dr. Anton Prosen, mala dvorana Doma na Vidmu
19. april ob 19.00	Predavanje Tamare Valenčič: <i>Tačke pomagačke</i> , KMS
20. april ob 19.00	Srečanje Glasbene šole Ivana Matetića Ronjgova Rijeka in Glasbene šole Ilirska Bistrica
21. april ob 10.00	<i>Tekaška delavnica z Urbanom Praprotnikom</i> , Tekaško društvo Bistrice
22. april ob 16.00	<i>Festival kraška gmajna: Gradovi in dvorci doline reke Reke</i> in predstavitev zgibanke o Kettejevi poti, grad Prem
25. april ob 18.00	<i>Precenjena in podcenjena konoplja</i> , Suzana Poharič, VGC Dom na Vidmu
25. april ob 18.00	<i>Fortepiano – večer klavirskih skladb z Igorjem Deklevo</i> , GŠ Ilirska Bistrica
26. april ob 13.00	Društvo INCA: <i>Urejanje dokumentacije o delu in pridobivanju pokojnine v povezavi z Italijo</i> , VGC Doma na Vidmu
26. april ob 19.00	<i>Predavanje o naravi in ljudeh Snežnika in doline Reke, vplivnega območja Parka Škocjanske jame</i> , KMS
4. maj ob 19.00	<i>Likovna razstava Dragice Sušanj</i> , Galerija Doma na Vidmu
5. maj ob 18.00	<i>Koncert ob 35. letnici delovanja CMePZ Zvon</i> , cerkev sv. Petra

Tih in žalosten je naš dom,
solze spremljajo tvoj odhod.
Nasvidenje, dragi star ate ...

ZAHVALA

Za vedno se je poslovil naš

ROBERT KOVAČIČ

(19. 12. 1928–22. 2. 2018)

Zahvaljujemo se vsem, ki ste z njim delili trenutke življenja in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala osebju ZD Ilirska Bistrica, še posebej dr. Sonji Lovrič in medicinski sestri Janji, ki sta naju vedno z razumevanjem sprejeli, osebju Splošne bolnišnice Izola, ki mu je s svojo strokovnostjo in človeško toplino pomagalo pri lajšanju njegove bolezni. Za pomoč, sočutje in topel stisk roke se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem. Za spoštljiv pogrebni obred se zahvaljujemo Društvu čebelarjev, Društvu za ohranjanje tradicije NOB, Društvu upokojencev, govorniku, pevcem iz Košane in JP Komunali Ilirska Bistrica, d.o.o. Vsem se zahvaljujemo za darovano cvetje, sveče in prostovoljne prispevke.

Pogrešamo ga in za njim žalujemo: žena Marija, hčeri Jadranka in Vojka, sestra Slavka in brat Vinko z družinami ter ostalo sorodstvo.

Ilirska Bistrica, februar 2018

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

(Mila Kačič)

ZAHVALA

KORITNIK MARIJA

(1923–2018)

Toplo se zahvaljujemo vsem za besede sočutja in izkazano pozornost ob izgubi naše ljube mame, tašče, none in pranone Marije Koritnik. Hvala vsem, ki ste se poslovili od nje in jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujejo: Milan, Marjan in Cvetka z družinami

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VRVICA	MNOGO- SEMENSKI SUHI PLOD	URADNI SPIS	HLINJENJE, HINAVŠČINA	TRUP	SKLADA- TELJICA FORTE, HČI JANEZA DRNOVSKA	BRITANSKA PEVKA (RITA)	NARISAN OSNUTEK	JUŽNO- AMERIŠKI PLES
						PLEME- NITOST, IZBRANOST									
						JEDRSKA ELEKTRAR- NA OGLAŠANJE RAC									
POMOČ: ATESTAT KEIRA MOA STEGA	TEORIJA IN ...	PONAV- LJAJOČI SE DEL POPEVKE	IVAN ČARGO	MESTNI NASAD ZVIŠAN TON D					VELIKA IZUMRLA PTICA ZMEČKAN KROMPIR				CLARK GABLE		
DAJANJE NAUKOV, PRIDI- GANJE								PIERCE BROSAN IZUMITELJI- CA, INOVA- TORKA			SILA, POTREBA	PRINCIP DAOIZMA GOZDARSKE KLEŠČE			
MAJHNA REKA							ODTENEK PRIMOR- SKA ENO- LONČNICA							IVERNA PLOŠČA	STRANIŠČNA ŠKOLJKA ZA MOŠKE
ANDREA FLEGO			ŠPANSKI GOSPOD MESTO PRI KRANJU							SUNEK KRVI V ŽILAH KAPITAN JULESA VERNA					
PODZEMNI ŽUŽKOJED				LEVJE OGLAŠANJE DOLGO OBDOBJE, ERA									VASILJU IVANČUK LOJTRA		
PRTIČEK								AMERIŠKA ROCK SKUPINA TV VODIT. ŠIRCA ROŠ							
NAŠ PEVEC DEŽAN						OSNOVNI DELEC SNOVI IGRALKA WITHER- SPOON					TOVARNA V CELJU MERILO, KRITERIJ				
POKRAJINA V SEVERNI SLOVENIJI S SREDIŠČEM V SLOVENJU GRADCU		GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC POTRDILO, SPRIČEVALO					PESNIK ŽUPANČIČ ISAAC NEWTON					ZVRST JAMAJŠKE GLASBE LEONARD COHEN			
VELIKA KAČA, KAČON				ANGLEŠKA IGRALKA KNIGHTLEY KREPELCE, KREPELEC					OSREDNJI PREDMET V CERKVI AFRIŠKA PUŠČAVA						
OLIVER TWIST			GLAS PRI KLENKANJU ŠVEDSKA IGRALKA GARBO					KRVNA ČRPALKA PES, KI ZADAVI DIVJAD						OBŠIVEK, OBŠITEK	DEČEK, FANT
IZPLAČILO, PRISPEVEK ZA DOPUST						PRVI MOŠKI PO BIBLIJI STRUPEN PLIN (CI)						MANUŠA VOJAŠKA ENOTA TRESENJE			
SREDIŠČE, CENTER							POLDRAG KAMEN VZDEVEK BALONARJA SORNA						BOJAN EMERŠIČ STAR SLOVAN		
OKRASNI ŠIV						ŽAREČA SN OV IZ VULKANA PETER KAUZER					RAST, RAŠČA JULIA ROBERTS				
ANGLEŠKA FILMSKA IGRALKA WINSLET					ZAUPNIK, POVER- JENEC										
PERGAMSKI KRALJ, ATALOS					SREDNJE- VEŠKA DEJAVNOST KRIŽARJEV										

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 22. aprila 2018.**

Gostilna in picerija KLEDA poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: ocrti kalamari s pomfrijem in solato | **2. nagrada:** pica po izbiri | **3. nagrada:** hamburger

Geslo prejšnje križanke: **GOSTILNA SKOK.** Izžreballi smo tri nagrajence:

1. PICO ZA DVE OSEBI prejme **DANIJELA FABIJANČIČ**, Maistrova 20, 6250 Ilirska Bistrica,
2. BURGER ZA DVE OSEBI prejme **SANDRA GRUDENIČ**, Rozmanova 24e, 6250 Ilirska Bistrica,
3. PALAČINKE ZA DVE OSEBI prejme **VESNA KALC**, Trpčane 40, 6250 Ilirska Bistrica.